

SUF

Fra SUF's sentralstyre, Boks 1448, Vika, Oslo 1.

P O L I T I S K - B U L L E T I N - N R . 1 2 .

PROGRAMFORSLAG TIL SUF's LANDSMØTE 20.-22.9-68

Politisk plattform I	-s.1
----- "----- II	-s.4
SUF, Norge og imperialismen	-s.7
Faglig arbeidsdokument	-s.13
Skoleprogram I	-s.31
----- "----- II	-s.35

FORSLAG TIL POLITISK PLATTFORM FOR SUF.

1: Det teoretiske grunnlaget for arbeidet vårt.

Målsetting og klassegrunnlag.

(To forslag)

SUF er en revolusjonær klassekamporganisasjon som arbeider for en proletarisk revolusjon i Norge i samsvar med de virkelige interessene til arbeiderklassen og de breie lag av folket.

En revolusjonær klassekamporganisasjon må bygge på erfaringene som er gjort i klassekampen hittil. Det er derfor tvingende nødvendig at medlemmene studerer marxismen-leninismen, Mao Tse-tungs tenkning, der disse erfaringene er summert opp. Bare ved et slikt grundig studium kan det skapes et teoretisk grunnlag for bevegelsen. (forslag fra Holter, Hovden, Lejon, Ulltang)

SUF er en revolusjonær klassekamporganisasjon som arbeider for en sosialistisk, proletarisk revolusjon i Norge i samsvar med de virkelige interessene til arbeiderklassen og de breie lag av folket.

(forslag fra Knutsen, Mostue, Øgrim.)

Staten og den sosialistiske revolusjonen.

Staten oppsto som en følge av privateiendommen som et undertrykkingsapparat for utbytterne mot de utbytta. Statsmakta i Norge er et redskap for den herskende klassen - monopolkapitalen. Parlamentet er en skinn-demokratisk institusjon som bare får fungere så lenge det holder seg innafor de rammene kapitalmakta setter. Det borgerlige demokratiet er i realiteten et mindretalldiktatur der en fåtallig kapitalistklasse ivaretar sine egne interesser på bekostning av folkets interesser.

SUF hevder at monopolkapitalens diktatur bare kan styrtes ved at arbeiderklassen, alliert med andre progressive lag av folket, knuser det borgerlige statsapparatet gjennom en revolusjonær omveltning, tar kontrollen over produksjonsmidlene og oppretter sine egne maktorganer, sitt eget statsapparat: Proletariatets demokratiske diktatur. Dette innebærer demokrati for folket som utøver diktatur over dem som vil gjenopprette kapitalismen.

I samsvar med dette avviser SUF "den parlamentariske vegen til sosialismen", det vil si ideen om at sosialismen kan gjennomføres ved vedtak i stortinget og settes i verk av klassestatens organer. Dette betyr ikke at SUF tar avstand fra parlamentarisk arbeid. Arbeid i parlamentet må ta sikte på å bevisstgjøre arbeiderklassen om statsapparatets funksjon som instrument for undertrykking og om nødvendigheten av en proletarisk revolusjon.

Proletarisk internasjonalisme.

Sosialismen i verdensmålestokk kan bare nå sin endelige seier når kapitalismen i verdensmålestokk er knust - det vil si når imperialismen, leda av den herskende klassen i USA, er knust.

Folket i Norge har felles interesser med verdens undertrykte og utbytta folk. SUF solidariserer seg derfor med alle som kjemper mot imperialismen - med folka i de land og områder som allerede har befridd seg, med Vietnams folk og frigjøringskræfterne i Asia, Afrika og Latin-Amerika, med kjempende arbeidere og studenter i de vest-europeiske land og med de revolusjonære afro-amerikanerne og andre framskrittsskrefter i USA. Deres fiender er våre fiender - deres kamp er vår kamp.

SUF bekjemper de borgerlige byråkratikkene som har tatt makta i Sovjetunionen og de øst-europeiske land med unntak av Albania, fordi de gjør felles sak med imperialismen og gradvis gjeninnfører kapitalismen i de områder de behersker. Det er en viktig del av vår internasjonalistiske oppgave å støtte alle anstrengelser fra folka i disse landa med sikte på å hindre gjenninnføring av kapitalismen og skape virkelig sosialistisk arbeidermakt.

- 2 -

2. Våre viktigste arbeidsoppgaver.

Kampen mot monopolkapitalen.

I SUFs kamp mot kapitalismen må hovedstøtet rettes mot monopol kapitalen i Norge.

Monopolkapitalens undertrykkelse fører alltid til motstand. SUF må forene seg med, artikulere og lede den spontane motstand som oppstår på alle de områdene der monopolkapitalen øver undertrykkelse. SUF må derfor kjempe for de rettmessige økonomiske og sosiale krav som rettes av de store massene av arbeidere, små og mellomstore bønder, fiskere, skoleungdom og intellektuelle.

Den kampen massene fører for sine nære interesser er en viktig del av kampen mot monopolkapitalen. SUFere må derfor arbeide på bedriftene, skolene, universitetene osv. for å utvikle denne interessekampen, en kamp som gir massene forståelse av kapitalismens natur. En må hele tida ha for øye at dette arbeidet skal forene vår organisasjon med massene og organisere massene for hovedstøtet mot kapitalismen. Interessekampen må derfor knyttes sammen med de langsiktige, politiske mål og ikke opportunistisk skilles fra dem.

Kampen mot imperialismen.

Den norske monopolkapitalen er underordnet og alliert med den internasjonale monopolkapitalen og kan ikke beholde makta uten å støtte seg på den. Av kamp mot kapitalismen i Norge følger kamp mot imperialismen.

Mobilisering til støtte for de kjempende folka i verden - i dag særlig for folket i Vietnam som står i første rekke i kampen - svekker imperialismen og dermed også monopolkapitalen i Norge.

Kampen for norsk uavhengighet er en del av kampen for sosialismen. Vi må derfor arbeide for å få Norge ut av Nato - USA-imperialismens viktigste redskap for å kontrollere og beherske Norge. Videre må vi motarbeide norsk medlemskap i EEC, fordi et slikt medlemskap vil styrke den internasjonale storkapitalens kontroll over Norge. Gjennom kampen mot NATO og EEC vinner massene dypere forståelse for den nåværende kapitalismens natur og for statens og militærapparatets funksjon.

Hovedmålet med det anti-imperialistiske arbeidet må være å bevisstgjøre massene om nødvendigheten av en sosialistisk revolusjon i Norge.

Kampen mot opportunismen.

Høyresosialdemokratiet - i Norge Arbeiderpartiet - tjener åpent monopolkapitalens interesser. Et vesentlig aspekt ved DNAs politikk i regjeringsposisjon var å legge forholdene best mulig til rette for kapitalismen ved å undertrykke arbeidernes lønnskamp gjennom pampveldet i LO og ved å gå i bresjen for norsk medlemskap i NATO og EEC.

For å kunne tjene arbeiderklassens interesser må SUF derfor bekjempe sosialdemokratiet og byråkratismen i fagrørsla og avvise den reaksjonære klassesamarbeids-ideologien, som har som mål å knekke arbeidernes kampvilje. SUF vil gjøre felles sak med alle krefter i fagrørsla som vil kaste ut pampene, gjeninnføre det faglige demokratiet og føre virkelig kamp mot kapitalen.

SUF avviser alle politiske retninger som går inn for kompromiss med lederne i sosialdemokratiet og sosialdemokratisk tankegang: det gjelder både venstresosialdemokratene som avviker nødvendigheten av revolusjon og oppbygginga av ^{et sosialistisk} samfunn i under proletariats diktatur, og sovjetrevisjonistenes tilhengere som forsvarer sovjetrevisjonistenes knefall for kapitalisme og imperialisme.

I våre egne rekker vil det stadig oppstå tilløp til borgerlig tankegang. De kan ha åpent revisjonistisk eller reformistisk form, det vil si gå fra sosialismens grunnleggende sannheter og forfalle til perspektivløs brødpolitikk. Eller de kan ha "venstre" opportunistisk form: Dogmatisme og sekterisme, det vil si en politikk som går

ut på at en i stedet for å ta alvorlig på problemene forfaller til frasemakeri og går til handling uten på forhånd å ha undersøkt de objektive forhold grundig nok.

Avvisninga av borgerlige ideer i arbeiderrørsla, i våre egne rekker og i oss sjøl er en viktig del av klassekampen. Uten fast sammensveisa rekker av bevisste revolusjonære kan SUF ikke være til virkelig nytte i arbeiderklassens kamp.

Programforslaget er framsatt av :

Svein Holter, Bergen SUF
Erik Hovden, Bergen SUF
Sverre Knutsen, SUF-stud & Refstad, Oslo
Alf Lejon, Bergen SUF
Tor Mostue, Indre Vest SUF, Oslo
Alf Lejon, Bergen SUF
Øyvind Ulltang, Bergen SUF
Tron Øgrim, Oppsal SUF, Oslo

II - FORSLAG TIL POLITISK PLATTFORM FOR SUF.

under?
SUF's politiske mål er innføring av et sosialistisk økonomisk system med samfunnsmessig overtakelse av produksjonsmidlene og et reelt politisk demokrati på alle områder i samfunnet. SUF er en del av den internasjonale arbeiderbevegelse og vil arbeide for énhet og solidaritet innen bevegelsen i den verdensomspennende kamp mot det kapitalistiske samfunnssystem. Vår kamp må bygge på norsk politisk virkelighet. Hvert land må utvikle sine egne kampformer og sin egen strategi tilpasset landets historiske forutsetninger.

1. Sosialistisk demokrati.

De verdier som er skapt i fellesskap må ikke forvaltes av et fåtall. Produksjonsmidler og -resultater må bli felleseie. Alle skal sikres medbestemmelse på sin arbeidsplass. Klasseskiller og autoritære strukturer må brytes ned. Kampen mot det autoritære kapitalistiske system må føres på alle samfunnslivets områder. Det kan nevnes tre fronter i arbeidet for sosialistisk demokrati:

- a. Kamp for bedriftsdemokrati.
- b. Studentkamp på Universitetet.
- c. Interessekamp i skolen.

Informasjon
Motsetninga mellom kapitalens og arbeidernes interesser kommer tydeligst til uttrykk på arbeidsplassene. Kampen for bedriftsdemokratiet må reises på hver enkelt arbeidsplass. Gjennom kampen for demokrati på arbeidsplassen opphever arbeiderklassen sin rolle som underordnede lønnstakere.

Studentopprørene er et tegn på at borgerskapets mystifisering av maktforholdene i det kapitalistiske samfunn viker plass for en erkjennelse av kapitalismens og byråkratiets undertrykkende funksjon. Aktiv kamp for demokrati og medbestemmelse trer i stedet for den passive underordning og umyndiggjørelse.

Skolevesenet er en av de mest rigide og autoritære institusjoner i vårt samfunn. Skoleelever tilhører de grupper som føler undertrykkelsen mest direkte. En viktig oppgave for SUF'ere må være å koordinere og lede interessekampen på skolene. Krav om flertall i skolestyre og skoleråd og full ytrings- og trykkefrihet må være sentrale. Sammenhengen mellom arbeidernes, studentenes og skoleelevenes interessekamp må framheves.

Distriktspolitikken.

Distriktsutbyggingen er et spørsmål om et maktforhold mellom samfunnsgrupper. Distriktspolitikken må legges opp på grunnlag av hva folk i distriktene sjøl vil, og ikke bestemmes ut fra kapitalismens kriterier for økonomisk vekst og utvikling.

SUF går inn for at det satses på primærnæringene i utkantstrøkene. Det må bygges opp industri i nær tilknytning til de tradisjonelle bygdenæringene. Store deler av den lettindustri som idag samles i bysentra kan flyttes ut til distriktene. Den nåværende utkantpolitikken fører til avfolking av bygdene og økte pressproblemer i byene. Folket må få hand om investeringskapitalen slik at folk sjøl kan bestemme hvor arbeidsplassene skal legges og hvor i landet de ønsker å bo.

Faglig politikk.

SUF vil motarbeide korporativiseringen av vårt samfunn. LO's samarbeide med storkapitalen må brytes. Forbundsvisse oppgjør må tre i stedet for samordnede oppgjør. Arbeidsrett, lønnsnemnd, voldgift og andre forsøk på å svekke arbeiderbevelsen må avvises.

Sosialpolitikk.

De sosiale ytelser må i sin helhet overtas av det offentlige. Arbeiderne innen helsesektoren, leger, tannleger og sykepleiere skal være ansatt av stat og kommune. Medisiner og all medisinsk hjelp skal være gratis. Produksjon av legemidler overtas av staten.

Investeringer i boligsektoren er mindre profitabelt enn investeringer i unødvendige forbruksartikler. Boligproblemet kan bare løses ved omfattende samfunnsmessig planlegging og boligbygging i offentlig regi.

Offentlig nærtransport må være gratis.

Alle må sikres fullverdige sosiale ytelser hvor de enn bor i landet. Dette må inngå som et viktig ledd i den alminnelige distriktspolitikk.

Kampen mot imperialismen.

Den vestlige monopolkapitalens grep om verdensøkonomien må brytes. Denne imperialistiske dominans fører til dannelsen av monokulturer i utviklingslanda, dvs. de tvinges til å basere sin økonomi på et eller ganske få vareslag som er fullstendig prisgitt konjunktursvingninger i verdensøkonomien - som bestemmes av de vestlige

kapitalmonopolene. Utbyttingen, sulten og fattigdommen i den tredje verden kan bare overvinnes dersom folk i disse landa sjøl blir klar over sin situasjon som de vestlige lands sate-
litter og kjemper seg fram til nasjonal frihet og identitet. Norsk utviklingshjelp bør derfor gå til land som har fullført denne frigjøringa f.eks. Cuba og Tanzania og til frigjørings-
bevegelsene i Vietnam, Mozambique, Angola, Latin-Amerika osv. Norge må frigjøres fra samarbeidet med den vestlige imperial-
isme. Et ledd i dette arbeidet må være utmelding av NATO og med alle midler hindre at Norge blir medlem av EEC. Det viktigste bidrag til utviklingshjelp er sjølsagt at Norge blir sosialistisk.

Forsvarspolitik.

Frigjøringskrigene har vist at et desentralisert militærvesen med hovedvekt på mobile baser og en utstrakt folkevåpning er et effektivt forsvar mot imperialistenes militære erobringforsøk. Et slikt forsvar kan ikke brukes offensivt og vil mobilisere folkets totale motstandsvilje. Naturforholdene ligger til rette for et effektivt heimevern. Vårt nåværende forsvarssystem bør avvikles og erstattes med geriljaforsvar. Det militære forsvar må suppleres med planlegging for en omfattende sivil motstandskamp. Streik og sabotasje må inngå som våpen i landets forsvarsplaner.

Partiets rolle.

De reformer som er skissert i dette programmet, er ledd i den langsiktige strategi som all sosialistisk politikk er underordnet - folkets fullstendige overtakelse og kontroll av alle statens funksjoner og har bare mening innen denne strategiske ramme. Partiets rolle må være å sørge for kontinuitet i denne kampen, koordinere og lede den. Valgarbeid er et nødvendig ledd i partiets virksomhet, med det er partiets oppgave å sørge for at reformpolitikken ikke blir reformisme. Det utenomparlamentariske arbeid må prioriteres.

Tønnes Thorsen

Stavanger SUL.

PROGRAMFORSLAG OM SUF, NORGE OG IMPERIALISMEN:A. Innledning.

Imperialismen er etter sitt økonomiske innhold monopolistisk kapitalisme. I de vestlige land undertrykker imperialismen folket i sine egne land, i mesteparten av verden forøvrig er imperialismen i ferd med å gå amok. Det siste kommer klarest til syne i Vietnam. Monopoler, oligarki, streben etter herredømme istedenfor frihet, og et fåtall rike og mektige nasjoners overklassers utbytting av et stadig større antall små eller svake nasjoner - alt dette er kjennetegn som gjør at SUF må karakterisere imperialismen som snyltende eller råtnende kapitalisme.

B. Imperialismens plass i historien.

Kapitalen oppsto i slutten av middelalderen, da verdenshandelen etter Amerikas oppdagelse utviklet seg enormt, da mengden av edle metaller økte, da gull og sølv ble byttemidler, da pengesirkulasjonen gjorde det mulig for enkeltpersoner å holde veldige rikdommer på en hånd. Godseierklassens økonomiske makt gikk tilbake, og makten til en ny klasse - representantene for kapitalen - utviklet seg. Og i samme monn som industri, handel, skipsfart og jernbaner spredte seg utover, økte borgerskapet sine kapitaler og trengte alle klasser som stammet fra middelalderen i bakgrunnen. Vi fikk frikonkurransesamfunnet.

Monopolet legger grunnen til overgangen fra den kapitalistiske til en høyere samfunnsordning. Monopolet vokste opp på frikonkurransens grunn, født nettopp av frikonkurransen. Dette skjedde i perioden 1880 - 1900, og med monopolets fremvoksen fikk vi den militære besettelse og fullstendige politiske kontroll fra noen få europeiske makters side av hele den oversjøiske verden. Denne koloniseringen ble fremtvunget av kapitalismens indre motsetninger; monopolene trengte nye investeringsobjekter, nye råvarekilder og nye avsetningsmarkeder. I koloniene ble det bygd opp en indre struktur som trengte matvareproduksjonen i bakgrunnen til fordel for produksjonen av råvarer til den europeiske industri. Det utviklet seg etterhvert en hard kamp mellom de europeiske nasjoner og monopoler om fordelingen seg i mellom av de oversjøiske områder, noe som førte til den første imperialistiske verdenskrig i 1914.

Denne monopolenes og nasjonenes oppdeling av verden i kolonier holdt seg frem til slutten av den andre (imperialistiske) verdenskrigen, da borgerskapet etterhvert begynte å utvikle seg i de oversjøiske land, og noen steder ble sterkt nok til å kreve politisk frigjøring fra moderlandet. Andre steder, som i Nord-Vietnam og Indonesia, hadde det i løpet av krigen vokst frem nasjonale frigjøringsbevegelser med basis i bondemassene med en slik styrke at disse steder i realiteten fikk selvstyre ved krigens slutt i 1945. De europeiske stater, dvs. de europeiske monopolars garantister, forsto mer og mer at det ikke lenger var klok politikk å beholde koloniene i deres tradisjonelle form; koloniene fikk formell frihet samtidig som de ble sterkere knyttet til moderlandet økonomisk enn noen gang tidligere. Den økonomiske utbyttingen ble ikke mindre, tvert imot, den økte, og det ikke minst p.g.a. den amerikanske imperialismes sterke ekspansjon på delvis bekostning av de tidligere moderland.

C. Imperialismen i dag.

Forholdet mellom de rike utbytende og de fattige utbyttede land kjennetegnes i dag av flere hovedkarakteristika:

Utbyttingsstrukturen.

Hovedskillet i verden i dag går på mange måter mellom de land som er råvareprodusenter, for det meste beliggende i Asia, Afrika og Latin-Amerika, og de land som produserer industrivarer, stort sett konsentrerte i Nord-Amerika og Vest-Europa samt Sovjet. Denne strukturen

begunstiger de land som er industrialiserte, det hele er en utbyttingsstruktur i verdensomfang.

Råvareprisene.

Det er de vestlige monopoler, og særlig den amerikanske imperialismen, som fastsetter prisene på verdensmarkedet. Konsekvensen har blitt et stadig fall på de koloniale lands eksportprodukter, råvareprisene, samtidig som prisene på de rike lands produkter, industrivareprisene, stadig har steget. Vi får altså et økt gap mellom de utbytende og de utbyttede land.

Kapitalflukt.

Profitten på investeringer i de utbyttede land er mange ganger større enn profitten på tilsvarende investeringer i Europa og USA. Det i de koloniale land akkumulerte utbytte blir bare i liten grad reinvestert i de land der det fremkommer, utbyttet eksporteres til det utbytende monopols hjemland. Dette har gitt seg utslag i at mange selskaper på få år har repatriert utbytte som tilsvarende mange ganger den investerte kapital. Denne eksporten av kapital fra de utbyttede land fører selvfølgelig til økonomisk tilbakegang for disse land.

De utbyttede land som markeder for industriprodukter.

I de utviklede kapitalistiske land blir markedet for industriprodukter stadig mer mettet til tross for monopolenes reklame- og salgskampanjer. For at profittraten fortsatt skal øke, tvinges monopolene til å finne nye avsetningsmarkeder og nye investeringsobjekter, og de fra før av utbyttede land blir de nye områder for monopolenes videre ekspansjon. Samtidig som monopolet etablerer seg i et land, sørger det for at det ikke skal vokse opp noen nasjonal konkurrerende industrigren. Dette får alvorlige konsekvenser for det utbyttede lands økonomi, ettersom en nasjonal økonomisk utvikling må bygge på en viss nasjonal industrialisering.

Den innfødte overklasse.

De vestlige monopoler allierer seg med en liten korrumpert overklasse / herskerklasse i de fattige land for å trykke utbyttingen av landet. Denne overklassen spiller meglerens funksjon; på den ene side selger den landet til de utenlandske monopoler, på den annen side kan den bare beholde makten takket være utenlandsk hjelp. Denne hjelpen gis ofte i form av "utviklingshjelp".

Lån.

Utbyttingen av landene i Asia, Afrika og Latin-Amerika finner ikke bare sted gjennom kapitalflukt og råvareprisenes absolutte og relative fall. De rike land yter i samme hensikt også lån til de utbyttede land. Det som preger denne form/mekanikk for utbyttingen er at det blir stadig vanskeligere å få langsiktige lån til u-landene. Rentene blir høyere samtidig som avdragstiden for lånene blir kortere og kortere, med det resultat at det utbyttede landet må oppta stadig nye lån for å dekke renter og avdrag på tidligere lån. Samtidig krever kreditorlandet stadig nye konsesjoner og garantier og bryr seg mindre og mindre om å skjule hvilken makt det har over de såkalte makthavere.

"Utviklingshjelp".

Såkalt utviklingshjelp gis av de rike land i første rekke for å befeste de bestående økonomiske strukturer og for å dekke til de motsetninger som eksisterer mellom de utbyttede land og de utbytende land. Pengene brukes i første omgang til å legge forholdene til rette for at giverlandets monopoler skal kunne investere med profitt i det utbyttede landet. En stor del av "hjelpen" går også med til å holde den pro-imperialistiske overklassen i det utbyttede landet ved makten - for derved å sikre seg politisk garanti mot sosiale omveltninger som kan gå utover det etablerte monopolet. "Utviklingshjelp" gis også i form av eksperter - ofte kjøpt og betalt av de vestlige monopoler.

Veldedig hjelp kan på kort sikt hjelpe til å minske fysisk nød, men tjener samtidig til å tildekke de forhold som har skapt nøden. På lengre sikt har slik hjelp også en imperialistisk funksjon; den

good-will hjelpen skaper for giverlandet kan senere utnyttes av giverlandets monopoler til ekspansjon i mottakerlandet.

Sovjet-revisjonismen.

I de senere år har Sovjet-samveldet i samme grad som man har tatt i bruk kapitalistiske metoder i hjemlandet, begynt å benytte seg av de samme utbyttingsmetoder overfor industrielt svakt utviklede land som USA-imperialismen. Dette kommer klarest til syne i forbindelsene med land i Sovjets umiddelbare interessesfære, som f. eks. i Mongolia. Videre har Sovjet-lederne inngått en rekke samarbeidsavtaler med USA-imperialismen, noe som har svekket den anti-imperialistiske front, og som har påført revolusjonære folk store skader, som i Indonesia.

Sovjet-revisjonismens imperialistiske karakter har senest kommet til uttrykk ved besettelsen av Tsjekkoslovakia. Okkupasjonen viser at Warszawa-pakten, liksom NATO, i første rekke er et instrument til å undertrykke folket i paktens medlemsland.

Den lærdommen vi kan trekke herav er at den moderne revisjonismen, med SUKP-ledelsen som sitt sentrum, er den største faren for den internasjonale proletariske bevegelse - og at den revisjonistiske veien med "fredelig overgang" til sosialismen som SUKP-ledelsen går inn for, er veien som fører til revolusjonens gravlegging.

Konsekvenser for det utbyttede lands befolkning.

Konsekvensen av den "nykolonialistiske utsugning" er at forholdene for befolkningen i de utbyttede land blir stadig verre. Faktum er at flere mennesker sultet i verden enn noen gang tidligere i verdenshistorien - med profitt for de vestlige monopoler.

Motsetningene innen den imperialistiske blokk.

De to verdenskrigene i 1914 og 1945 kom som et resultat av de indre motsetninger mellom de imperialistiske land; kampen om råvarer, markeder og investeringsobjekter. Disse motsetningene ble imidlertid ikke opphevet gjennom disse krigene, de eksisterer fremdeles, om enn i en litt annen form. Dette kommer klart til syne gjennom motsetningene mellom USA og Sovjet og gjennom motsetningene innen NATO mellom USA og Frankrike. I disse motsetningene er USA-monopolene de dominerende, noe som kommer frem gjennom disses oppkjøp av vest-europeiske storbedrifter, og gjennom Sovjet-revisjonismens knefall for den amerikanske imperialismen.

D. Imperialismens fundament.

Hovedmotsetningen i verden i dag på det internasjonale plan er motsetningen mellom overklassen i de rike land og underklassen i de utbyttede land, klarest demonstrert gjennom motsetningen mellom USA-imperialismen og alle undertrykte folk både i de koloniale land og Europa.

Det imperialistiske system hviler i dag på de rike lands militære overlegenhet. For å konsolidere og videreutvikle denne militære overlegenhet har de imperialistiske land opprettet en kjede av militærpakter. Disse militærpakter er i første rekke rettet mot folket i paktens medlemsland, dernest mot folket i de koloniale land og China.

De rike lands militære overlegenhet er rettet mot enhver sosial revolusjon, for status quo i hele verden. Dette er klart demonstrert gjennom kuppet i Hellas, USA's politikk i Latin-Amerika og Vietnam, og Sovjets politikk overfor Warszawa-paktens medlemsland.

Høykonjunkturen og den voldsomme kapitalakkumulasjonen i begynnelsen og midten av 50-årene førte i Europa til dannelsen av handelsblokker som EEC og EFTA. De store monopolene måtte trenge utover nasjonale toll- og investeringsgrenser. Samtidig fikk disse blokkene en annen funksjon; de ble utbyttingsinstrumenter rettet mot folket i de koloniale land, bl. a. gjennom disse blokkenes proteksjonistiske handelspolitikk.

E. Norges plass i det imperialistiske system.

Den organisasjon som i første rekke bidrar til å opprette holde vestens militære overlegenhet, er NATO, hvis politikk overfor de utbyttede land er og har vært bestemt av ønsket av og viljen til å opprettholde status quo. Den norske regjeringens talsmenn har gang på gang solidarisert seg med denne politikken, og Norge er bl. a. på denne måten blitt direkte medskyldig i de tidligere kolonimaktens og USA's amok-politikk i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Imperialiststatenes regjeringer har bevisst villedet folkene i vest ved å skape en myte om at NATO's funksjon er å beskytte vestens "frie demokratier" mot Sovjet. Dette gjelder ikke minst den norske regjering og det norske storting. Myten bygger på en naiv tro på NATO som en absolutt fredsvennlig organisasjon. Kjennsgjerningene viser imidlertid at NATO-landene søker å opprettholde den kalde krig, bl. a. gjennom NATO-øvelser i Nord-Norge, for å tildekke at organisasjonen aktivt arbeider for å bevare den struktur som opprettholder klasseforskjellen mellom de rike og fattige land og innen de enkelte medlemsland. NATO-imperialismen er således vendt mot det norske folk og mot de utbyttede i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Norges medlemskap i NATO er derfor rettet mot det norske arbeidende folk og mot alle andre undertrykte folk.

Det norske sosialdemokratiet ble i mellomkrigstiden mer og mer talsmann for monopolkapitalen i Norge, for kapitalens korporative interesser. Marshall-hjelpen etter krigen førte til en ytterligere opportuniste innen sosialdemokratiets leder-sjikt. Denne utviklingen nådde et høydepunkt da dette sjiktet manøvrerte Norge inn i NATO. NATO-medlemskapet har på sin side ført til en ytterligere vekst i opportunisten innen sosialdemokratiet. Dette viser, som Lenin i sin tid påviste, at imperialismen fremskynder opportunistens fremvekst i arbeiderklassen.

I etterkrigstiden vokste det frem en motsetning mellom den amerikanske imperialismen og den norske. Dette skjedde ved at amerikanske monopoler begynte å etablere seg i Norge for å konkurrere vekk norske foretak. Denne motsetningen eksisterer fremdeles, men er blitt svekket de siste årene gjennom at norsk monopolkapital har etablert seg i oversjøiske land regjert av fascistklikker som kun holdes oppe ved USA-monopolenes støtte. Norsk kapital, og dermed dens garantist, den norske regjering, har således blitt interessert i at USA-imperialismen holder oppe fascistregjeringer som undertrykker folket i de utbyttede land.

Norsk politikk overfor de utbyttede land følger stort sett de linjer som er trukket opp under kapitlet om imperialismen i dag. I tillegg vil vi peke på de spesielle forhold som gjør seg gjeldende fordi Norge er en av verdens største skipsfartsnasjoner samtidig som nesten all skipsfart er under vestlig kontroll. Den norske regjering sammen med norske redere motarbeider aktivt, bl. a. lovveien, at u-landene skal få bygge ut nasjonale handelsflåter som kan gi disse land mindre fraktutgifter og dermed bedre sin valutasituasjon. Dette kom klart frem etter UNCTAD-konferansen i 1964 og foran siste UNCTAD-konferansen. Denne politikk fra det offisielle Norge skyldes de store fraktinntekter som norske redere har på vestens handel med de utbyttede land; norsk skipsfart tjener årlig mange ganger det som gis i norsk "utviklingshjelp" på å frakte de varer som denne "hjelpen" brukes til å kjøpe fra de imperialistiske land.

SUF vil på bakgrunn av det som er sagt foran slå fast at den norske politikken bidrar til å tilsløre de maktforhold i verden som fører

til økt utbytting i den fattige del av verden, den utenlandske kontrollen over de fattige lands ressurser, de kapitalistiske samfunns økonomiske og militære støtte til u-landenes feudalherrer og som fører til utbytting av folkene i imperialismens egne land.

F. Hva Norge må gjøre.

SUF går i dagens situasjon inn for:

- øyeblikkelig utmeldelse av imperialist-organisasjonen NATO
- øyeblikkelig tilbaketrekking av den norske regjerings søknad om medlemskap i EEC
- at Norge må bekjempe at FN brukes som et redskap for imperialismen
- at Norge oppretter diplomatisk forbindelse med land som Nord-Vietnam, Nord-Korea og Cuba, og at Norge bryter all forbindelse med de amerikanske lakeiene i Saigon
- å tvinge rederne til å oppgi den norske skipsfartsboykotten av Nord-Vietnam, Nord-Korea og Cuba ved at norsk skipsfart kommer under folkelig kontroll
- å slutte med å gi "utviklingshjelp" og i stedet øke den finansielle bistand; gaver og rentefrie lån til land som har frigjort seg fra kapitalismens og imperialismens knugende grep
- høyere pris på råvarer
- økt import av og nedsatt toll på industriprodukter fra de utbyttede land
- økonomisk og politisk støtte til frigjøringsbevegelsene, spesielt til FNL.

G. SUF's oppgaver - det anti-imperialistiske arbeidet.

Imperialismen er monopolistisk kapitalisme, et verdensomspennende utbyttingssystem. Norge deltar i dette systemet på utbytternes side. Dette er SUF's utgangspunkt for det anti-imperialistiske arbeidet. Det betyr at vår kamp må føres her hjemme i Norge mot våre egne utbyttere, og ikke minst deres garantist - den norske statsmakt i samarbeid med den amerikanske imperialismen. Vår fremste oppgave er revolusjon i Norge - FNL tar seg av Vietnam. Et viktig skritt er bevisstgjøringen om vår reelle funksjon i den imperialistiske blokken som et haleheng til USA-imperialismen.

På det internasjonale plan vil vi samarbeide med alle som har samme innstilling som SUF i det anti-imperialistiske arbeidet, og på det nasjonale plan vil vi søke å danne front med tilsvarende organisasjoner mot imperialisme og utbytting, samt arbeide gjennom anti-imperialistiske organisasjoner som Den norske solidaritetskomité for Vietnam.

SUF ser det som en viktig oppgave å intensivere Vietnam-arbeidet for derigjennom bl. a. å få et økt engasjement i det norske folk mot USA-imperialismen.

Vi vil likeledes gi anti-NATO-arbeidet høy prioritet, bl. a. gjennom å få folk til å nekte å utføre militærtjeneste så lenge Norge er medlem av NATO, og på andre måter søke å undergrave NATO i Norge.

SUF ser det som en viktig oppgave å bekjempe de krefter som forsøker å manøvrere Norge inn i monopolkapitalens høyborg i Europa, EEC.

Den fremste eksponent i norsk politikk for medlemskap i NATO og EEC er Det norske arbeiderparti. Vi anser derfor kampen mot DNA som riktig og viktig i et anti-imperialistisk perspektiv.

SUF vil arbeide for en regjering som tar aktive skritt for å knuse imperialismen i Norge, bl. a. demonstrert ved en sterk amerikansk kapitalinnflytelse i Norge og en utkantfiendtlig politikk fra den norske monopolkapitalens side.

SUF vil i sitt arbeid bekjempe Sovjet-revisjonismen, samt arbeide for å påvise og opplyse folk om samarbeidet mellom USA-imperialismen og Sovjet-revisjonismen. En viktig oppgave for verdens revolusjonære folk er å få brutt dette samarbeidet for derigjennom å svekke den imperialistiske front.

For å kunne drive et skikkelig anti-imperialistisk arbeid ser vi det som en viktig oppgave å bekjempe opportunismen i våre egne rekker.

Forslaget er i hovedsak utarbeidet av Einar Knudsen, SUF-stud.

FORSLAG TIL ARBEIDSDOKUMENT OM FAGLIG POLITIKK.

Dette forslag til faglig arbeidsdokument for SUF inneholder foruten 3 omredigerte artikler fra UNGSOSIALISTEN en artikkel om "Demokratiet i LO" av Stein Sannerud og en kommentar til Hovedavtalens bestemmelser om "produktivitetsøkning" av Vigdis Vollset. I tillegg kommer et forslag til retningslinjer for det faglige arbeidet for SUF-lag/medlemmer og et forslag om krav som SUF og SUF'ere bør reise i den faglige kampen.

Egentlig fortjener det faglige arbeidet en bedre behandling enn den vi har vært i stand til å gi her: Vi burde ha vedtatt et faglig program. På SUF's nåværende utviklingstrinn må vi bare innrømme at det er vi ikke i stand til. Det er til "erstatning" for et slikt program vi kommer med disse dokumentene. Vi har tenkt oss at medlemmene leser og diskuterer disse dokumentene, slik at vi kan få et utgangspunkt for debatt på landsmøtet.

Vi vil anbefale dokumentene vedtatt på landsmøtet som et utgangspunkt for studier og diskusjon om den faglige politikken. Dessuten vil vi fremme forslag om at "Forslag til krav som SUF skal reise i det faglige arbeidet." og "Forslag til instruks/retningslinjer for SUF-lag/medlemmer i det faglige arbeidet" vedtas av landsmøtet som grunnlag for SUF's faglige arbeid.

Stein Karlsen

Tor Mostue

Vigdis Vollset

SOSIALDEMOKRATIET OG KLASSEKAMPEN.

All analyse av det norske samfunn må ta sitt utgangspunkt i følgende realitet Norge er et klassesamfunn, dvs. det er en liten overklasse som eier produksjonsmidlene og en stor underklasse som selger sin arbeidskraft til disse eierne.

Produksjonsmidlene (eller som det også kalles kapitalutstyret dvs. redskaper, fabrikker, maskiner etc.) vokser år for år. Denne veksten (kapitalakkumulasjon) er et resultat av arbeidernes arbeid: det er arbeiderne som skaper denne rikdommen som kapitalistene eier. Nå skaper imidlertid ikke arbeiderne bare produksjonsmidler. De skaper også noe mer: deres egen lønn. Stort sett bestemmes denne lønna i dag gjennom tarifforhandlinger der arbeidernes organisasjoner forhandler med kapitalistenes organisasjoner (Arbeidsgiverforeninga) om den pris (lønn) arbeiderne skal få for sitt arbeid.

Gjennom disse forhandlingene kommer motsetningen mellom kapitalist og arbeider tydelig til syne. Arbeideren ønsker en høyest mulig pris for sitt arbeid, kapitalisten en lavest mulig pris. Denne motsetninga slår da også naturlig nok ut i åpen konflikt: arbeiderne erklærer streik for å tvinge kapitalisten til å betale en høyere pris på arbeidskraften, eller motsatt: kapitalisten erklærer lockout for å holde prisen nede.

Dette er en svært viktig side av den klassekamp som foregår i vårt samfunn. Nå veit vi at det fra borgerlig og sosialdemokratisk hold ofte hevdes at klassekampen er død i vårt samfunn. Men dette er bare en halv sannhet, for vi veit jo at eiendomsretten til produksjonsmidlene ikke har forandret seg siden f.eks. 20-åra, da klassekampen og klassehatet luet åpent og hett. LO's/AP's målbevisste klassesamarbeidspolitik har ført til at kapitalen er blitt stadig akkumulert på et fåtalls hender og til økt utbytting av arbeiderklassen. Proletariatet og folket har fått mindre andel i det voksende produksjonsresultatet. Disse forhold er resultat av årtier med sosialdemokratisk forvaltning av monopolkapitalens affærer.

Denne "halve sannhet" gjelder det derfor å forstå. Spørsmålet blir: Hvorfor er det ingen klassekamp i vårt samfunn på tross av at eiendomsretten til produksjonsmidlene fremdeles er konsentrert på et lite mindretalls hender? Noen vil svare: Arbeiderne i dag tjener så bra at de har mistet interessen for lønnskamp og andre former for klassekamp. Men dette svaret må være galt. Hvem er det som i dag tjener så bra at de har mistet interessen for lønnskamp og andre former for klassekamp. Men dette svaret må være galt. Hvem er det som i dag ikke vil ha høyere lønn? Fins det i dag noen arbeidere som ikke er misfornøyd med sin økonomiske tilværelse? All statistikk viser at i dag er avbetaling, overtidsløst arbeid og ekstra-jobber vanligere enn noen gang før. Forestillingen om den "mette, veltilfredse arbeider" er bare en myte, en myte som borgerskapet har spredd så effektivt at til og med sosialister har begynt å tro på den. (Jvf. "appellismen") Det er klinkende klart at borgerskapet er interessert i å spre forestillinger av denne karakter. Slike forestillinger er en del av det Marx kalte overbygningen, dvs. forestillinger som dekker over arbeidernes reelle stilling og interesser. Det er derfor vår oppgave å ødelegge denne myten: den må knuses, både teoretisk og praktisk.

Den økende arbeidsløsheten i Vesteuropa, noe som også gjør seg gjeldende i Norge (største arbeidsløshet siden kriseåret -57) er et trekk som også slår svære sprekker i "velferdssamfunnet". Det er klart at klassekampen kommer til å skjerpes når den nåværende høykonjunktur ytterligere tar til å svikte.

Forståelsen av den før omtalte "halve sannhet" (at klassekampen er død i dag) må derfor søkes på et annet område, og det er her sosialdemokratiet kommer inn. Sosialdemokratiet har hatt regjeringsmakta i Norge (og også i Sverige) i hele etterkrigstida (-2 år for Norges vedkommende). I etterkrigstida har slagordet

vært arbeidsfred. Klassekampen skulle tilsløres for enhver pris, uten at sosialdemokratiet sjølsagt gjorde noe som helst for å endre på maktforholdene i samfunnet. "Ro i arbeidslivet til enhver tid" og "vårt samfunn tåler ikke noen arbeidskamp" var Gerhardsens og Konrad Nordahls apell til dem de gir inntrykk av å representere. I denne tida har det derfor ikke vært lønnskonflikter av noen betydning. Hvorfor? - På grunn av velstandsøkinga? Ingenlunde! Svaret er at streikeretten i denne tida i realiteten har vært avskaffet. Om streiketrusseleien har vært i bruk, har den i stedet vært retta mot arbeiderne - ikke mot kapitaleierne. Med sosialdemokratiet i spissen manifesterte dette seg ikke minst under siste lønnsoppgjør.

Lønnsoppgjørformen i 50- og 60-åra har i store trekk vært slik: Det har vært fellesoppgjør, dvs. flere forbund har samlet forhandlet med Arbeidsgiverforeninga. Dette har ført til at opp til en kvart million arbeidere på samme tid har vært engasjert i forhandlinger! Samtidig veit vi at det hersker et meget intimt forhold mellom LO og DNA, ja, de ledende folka i deres topporganer er ofte de samme. Dette betyr at de som har ansvaret for "landets beste", "økonomisk vekst" etc. har vært de samme som skulle føre forhandlingene for arbeiderne. Utgangen på disse tarifforhandlingene kjenner vi alle. Hvis arbeiderne ved ur-avstemming forkastet et forslag, ble det ikke streik. I stedet ble arbeidskraftens pris avgjort ved tvungen lønnsnemd, dvs. en statsopprettad domstol som bestemte hva arbeiderne skulle få. I realiteten har dette altså skjedd: Når en streik truet med å bryte løs, erklærer staten unntakstilstand og opphever streikeretten. Arbeiderne er altså blitt fratatt sitt viktigste våpen: deres rett til å streike. Hva er dette annet enn sosialdemokratiets og borgerskapets diktatur over det arbeidende folk.

Vi begynte med å si at Norge er et klassesamfunn der en klasse utbytter en annen klasse. Sosialdemokratiet har i sin funksjonstid som innehaver av regjeringsmakta ikke forandret en tøddel på dette forholdet. Tvert imot er denne utbyttinga i dag større enn noen sinne ved bl.a. de gunstige skatte- og avskrivningsregler som Arbeiderpartiet har gitt næringslivet. Eks: Skatten på lønnsinntekter fordoblet i løpet av 10 år samtidig som den har vært synkende for kapitalinntekter. I fireårsperioden 1962-65, steg lønnstakernes andel av nasjonalproduktet med 21%. Samtidig steg kapitaleiernes andel med 45%, altså mer enn det dobbelte. I de samme 4 åra økte lønnstakernes skattebyrder med 29%, næringslivets skatter økte 17%, og skattene til aksjonærene med 10%. Ser man på disse to tingene i sammenheng får man følgende groteske bilde: Lønnstakernes skatter i prosent av deres inntektsauke var i nevnte fireårsperiode 26%, mens eiernes skatter i prosent av deres inntektsauke var 5%. I 1967 steg den gjennomsnittelige reallønn med bare 2%, til tross for en stigning i nasjonalproduktet på 5,3%, og dette gjennomsnitt dekker over velldige ulikheter og stagnasjon eller nedgang for betydlige grupper uten lønnsglidning. Det er verdt å peke på den konklusjon Aukrust-utvalget kom fram til: For de fleste lønnstakerne gir tariffoppgjøret bare kompensasjon for pristiginga og ingen reallønnsauke. I følge en rapport fra FN's økonomiske europasekretariat ligger Norge desidert på "bånn" over land i Vesteuropa når det gjelder timelønnsøkning i perioden 1953-65. Hva prisstiging angår ligger vi i godt selskap midt på tabellen. Og skattesystemet man kommer til å innføre - med meromsetningsavgift - er et ytterligere skritt i å trellebinde proletariatet og gi næringslivet frie hender.

Sosialdemokratiet har hele tida vært interessert i å administrere det kapitalistiske samfunn, ikke avskaffe det. Dermed har de også måttet administrere arbeidernes inntekter, eller med andre ord: De har måttet undertrykke klassekampen, og dermed enhver mulighet for sosialisme. For hva er sosialisme annet enn at arbeiderklassen gjennom klassekampen styrter kapitalistklassen og dermed også styrter det kapitalistiske samfunnet.

La oss summere: "Den halve sannhet" om klassekampens død har

ført oss over i en analyse av sosialdemokratiet. Vi er altså her i Norge kommet opp i den paradoksale situasjon at nettopp fordi det som tradisjonelt har blitt kalt arbeiderbevegelsen - LO og DNA - har klart å samle den overveldende majoritet av arbeiderklassen bak seg, nettopp fordi disse organisasjonene har vært så sterke, så er klassekampen om ikke død, så i hvert fall temmelig giktbrudden. De organer - LO og DNA - som skulle artikulere arbeidernes krav mot borgerskapet, har i stedet vært redskaper for å dempe disse kravene, ja, hindre at de i det hele tatt kom fram. Arbeiderne, som skulle bruke sin organisasjon, er blitt brukt av den, i stedet for å herske er de blitt behersket, i stedet for å kvitte seg med sine lenker ved å organisere seg, har nettopp denne organisasjonen lenket dem. Arbeiderklassens styrke ligger nettopp i dens bevissthet, målbevissthet, organisasjon og kampvilje. Sosialdemokratiet, arbeiderklassens fiender, har skjønt dette og gjort alt for å svekke disse egenskaper.

Sosialdemokratiets historie i Norge er historien om innførelsen av det Hitler og Mussolini kalte den korporative stat. Denne korporative stat betegner en statsform der alle avgjørelser tas fra toppen av, av "eksperter" og "kompetente forsamlinger" (avtaletinget). Alt organisasjonsliv i samfunnet brukes da av staten til "å samordne kreftene til hele landets beste". Det var selvfølgelig arbeiderbevegelsen Mussolini og Hitler var interessert i å få kontroll over på denne måten. Kapitalistens profitt ble aldri rørt, tvertimot ble den garantert ved at en behersket arbeidernes organisasjoner.

La oss forsøke å trekke en lærdom av sosialdemokratiets historie:

1. Forsøker arbeiderbevegelsen å løse det borgerlige samfunns problemer innenfor det borgerlige samfunnet, så løser den bare borgerskapets problemer.
2. Å vise ansvar og måtehold i samfunnets interesser betyr at arbeiderne demper sine lønnskrav slik at kapitalistene garanteres en større profitt, dvs. ansvar for kapitalistklassen skal utsuge arbeiderne mer effektivt.
3. Hvis arbeiderne virkelig skal føre en ansvarlig politikk, skal de bare være ansvarlige overfor seg selv fordi de utgjør den overveiende majoritet av folket.
4. Arbeiderklassen må ikke bli integrert i det borgerlige samfunn, men bekjempe det.
5. Sosialdemokratene er arbeiderklassens fiender. Sosialdemokratiet er borgerskapets måte å løse de motsetninger det selv har frambrakt. Sosialdemokratiet står som borgerskapets garantister for kapitalismens og utbyttingens fortsatte eksistens.
6. Sosialismen har i tillegg til borgerskapet og sosialdemokratiet en stor fiende: Opportunismen i våre egne rekker. De som vil forkludre motsetningen mellom oss og sosialdemokratene forkludrer dermed klassekampen og blir fiende av sosialismen.

HOVEDAVTALEN.

Det er en viktig oppgave for oss i SUF å kritisere og avsløre sosialdemokratiets klassesamarbeidspolitik og forræderi mot arbeiderklassens interesser overalt hvor det forekommer. På tusen områder har borgerskapet og sosialdemokratiet i fellesskap smidd våpen som de retter mot arbeidsfolk for å øke profitten og holde arbeidernes motstand i sjakk.

Et av disse våpen som borgerskapet ved sosialdemokratenes aktive hjelp er kommet i besittelse av, er den såkalte "Hovedavtalen".

Denne avtalen er blitt inngått mellom Arbeids"giver"foreningen (NAF) og de sosialdemokratiske toppene i LO. Avtalen slår fast hvordan forholdet mellom de to organisasjonene skal være. Denne avtalen er til å få forstand av, ikke minst for de folka som driver med sitt evindelige mas om at den norske arbeideren ikke vil drive klassekamp fordi han har det så jævlig bra. Ved gjennomlesning av denne skammelige "avtalen" skjønner vi mye av hvorfor klassekampen ikke luer så åpent i Norge som i mange andre land: Klassekampen undertrykkes.

Hovedavtalen er i hovedsak et våpen retta mot de tillitsmenn som vil sette makt bak arbeidernes krav om bedre kår. Den er derfor selvsagt også retta mot de arbeidere tillitsmennene representerer. Hovedavtalens målsetting er å gjøre tillitsmennene til maktesløse marionetter som spreller i trådene som det trehodete monster NAF, LO-toppene og staten har monopolisert i sine hender.

Hovedavtalen er et middel til å regulere klassekampen. Hovedavtalen skal sørge for at arbeiderne oppfører seg som snille gutter som holder "ro og orden" på sin arbeidsplass, som loyalt bøyer seg for alle arbeidsskjøperens tiltak for å øke utbyttinga. Men sjølsagt sies det ikke slik i Hovedavtalen. Der snakkes hverken om klasser eller utbytting. I stedet snakkes det mye om "samarbeid". Vi er alle i samme båt, mener toppene i NAF og LO. Hör bare:

§9.

Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen i Norge har i Hovedavtalens Del A og B utformet bestemmelser som tar sikte på å legge forholdene i arbeidslivet til rette for et samarbeid mellom bedriften og arbeidstakerne. For det enkelte mennesket er det av den største betydning at samfølelsen mellom han og bedriften er sterk og levende, og dette er også en nødvendig forutsetning for en effektiv produksjon. For å oppnå en slik samfølelse er det viktig å ha hensiktsmessige former for drøftelse av felles problemer og for gjensidig orientering om de spørsmål som er av interesse for bedriften og for dem som arbeider i den. Gjennom samarbeidet bør de ansatte ved sin erfaring og innsikt være med på å øke effektiviteten, nedsette produksjonsomkostningene, bedre bedriftens konkurranseevne og derved skape de økonomiske forutsetninger for trygge og gode arbeidsforhold til beste for såvel bedriftene som de ansatte.

Dette sitatet er typisk for den ideologien som gjennomsyrrer avtalen: En tvers igjennom fascistisk klasseharmoni-ideologi. Her finnes ingen klasser. Arbeideren skal ha "sankjensle" med den som utbytter han,

ja det understekes at den bør være "sterk og levende". Han skal arbeide for mer "effektiv produksjon", dvs. jobbe aktivt for at utbyttinga av ham sjöl skal bli enda sterkere.

Hovedavtalen pabyr ro og orden, orden og ro:

§2

I. Hvor det er tariffavtale, må arbeidsstans eller annen arbeidskamp ikke finne sted.

Oppstår det tvist om forståelsen av en tariffavtale eller krav som bygger på en tariffavtale, blir saken å avgjøre av Arbeidsretten,

Sit-down n-streiker, gå-sakte-aksjoner o.l. er altså forbudt.

Overtredelse straffes med böter av Arbeidsretten. (jmf. en-timesstreiken i Jern&Metall i 66) Denne klassedomstolen er det altså som skal dømme i konflikter ved bedriftene. Snakk om å la bukken passe havresekken! Klubber og fagforeninger kan heller ikke i følge hovedavtalen sette i gang aksjoner på egen hånd. De må først godkjennes av forbundet og av ssekretariatet i LO. Og da veit en jo hvordan det går.

Hvis arbeiderne ved en bedrift i en akutt krisesituasjon ønsker å danne sine egne aksjonsutvalg e.l., så er dette i følge hovedavtalen forbudt. Måten det er gjort på er så artig at vi siterer i sin helhet:

Protokolltilførsel:

NAFs forhandlere foreslo i 1947 inntatt følgende bestemmelse:

"Det er ikke adgang for arbeiderne til å velge andre til å opptre i stedet for tillitsmennene i saker som sorterer under disse."

LOs forhandlere gjorde oppmerksom på følgende kongressvedtak fra 1925 som fortsatt var gjeldende:

"...Ingen særorganisasjoner, celler, grupper eller aksjonsutvalg må dannes som har til hensikt å sette ut av funksjon de regulært opprettede og valgte instanser innen fagorganisasjonen eller fremme formål som ligger ved siden av fagorganisasjonens...."

LOs forhandlere mente under henvisning hertil at noen bestemmelse herom i Hovedavtalen var overflødig.

I henhold hertil frafalt NAFs forhandlere sitt forslag.

Som vi ser: NAF og LO-toppene er skjönt enige om å holde brysomme folk vekk. (Det var vel også denne holdninga som var utslagsgivende for Jern&Metall-arbeiderforbundets formann Per Andersens frenetiske angrep på SUF i radions aktuell-sending ved avstemninga i "hans" forbund. En reprise på dette angrepet kom seinere på lederplass i Jern&Metall-arbeideren). Det er forbudt for en tillitsmann i følge hovedavtalen ikke å være snill mot bedriftsledelsen:

NAF og LO er enige om at det er avgjørende betydning for gode forhold på arbeidsplassen at samarbeidet mellom bedriftens representanter og tillitsmennene foregår i rasjonelle og betryggende former og at tillitsmennene settes i stand til å ivareta sine oppgaver etter Hovedavtalen på en effektiv måte.

Videre heter det:

Tillitsmennene har i likhet med arbeidsgiveren og den som opptrer på bedriftens vegne, plikt til å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeid på arbeidstedet.

Dette får være nok av sitater foreløpig. Kamp mot utbytting og undertrykkelse er det ingen plass for.

Vi skal også merke oss at LO-toppene i følge Hovedavtalen (og også på andre måter) har gitt fra seg retten til å bestemme innenfor sin egen organisasjon. Oppstår det konflikt mellom NAF og LO (eller deres underavdelinger) i avtaleperioden, så er det Arbeidsretten som har det endelige ord. Dette gjelder også der NAF ovenfor LO krever at en av arbeidernes representanter skal sparkes. Slike tvister avgjøres også av Arbeidsretten. Slik kan LO kvitte seg med brysomme tillitsmenn ved å hevde at det ikke var LO, men Arbeidsretten som sparket ham. Mot denne bakgrunnen blir alt snakket i forbindelse med Høyesteretts inngripen i saka om den kollektive hjemforsikringa redusert til sin rette størrelse: hyklerisk preik.

LO-toppene er frekke som flatlusa: De har utlagt hovedavtalen som et skritt i retning av større innflytelse for de ansatte. (Industrielt demokrati). Det som LO-toppene særlig har skrytt av er den såkalte "Samarbeidsavtalen" som inngår som en del av Hovedavtalen. I denne avtalen slås det fast at i bedrifter med mer enn 100 ansatte skal det velges såkalte bedriftsutvalg. Idette utvalget har arbeiderne og arbeidsskjøperne 5 representanter hver. Formannen i Tillitsmannsutvalget skal bestandig være medlem av bedriftsutvalget. Vi siterer §30 i sin helhet:

§30

Bedriftsutvalgets arbeidsområde.

Bedriftsutvalget er et rådgivende og opplysende organ. Dets hovedoppgave skal være gjennom samarbeid å virke for en mest mulig effektiv produksjon og for størst mulig trivsel for alle som arbeider i bedriften.

Med dette mål for øye, skal utvalget bl. a. behandle:

a) Orienterende og fortrolige meddelelser fra bedriftsledelsen om bedriftenens økonomiske forhold og stilling innenfor bransjen, samt om forhold som er av betydning for produksjonsvilkårene og avsetningsmulighetene.

Regnskapsmessige opplysninger gis i denne forbindelse skriftlig i samme omfang som normalt gis aksjonærene gjennom det på et selskaps årlige generalforsamling framlagte regnskap. Hvis medlemmene i utvalget ber om det, skal det være anledning til å komme tilbake til regnskapet i et senere utvalgsmøte.

b) Spørsmål som angår bedriftens virksomhet, større produksjonsopplegg og metoder, kvalitetsspørsmål, produktutvikling samt planer om utvidelse og innskrenkninger eller omlegginger som er av vesentlig betydning for de ansatte og deres arbeidsforhold.

Redegjørelser for bedriftens virksomhet og de planer som foreligger med hensyn til driften i den nærmeste framtid.

Slike redegjørelser skal finne sted så tidlig som mulig og så ofte at bedriftsutvalget mest mulig holdes orientert om utviklingen på disse områder.

Utvalget skal arbeide for sunn og riktig rasjonalisering. Gjennom opplysningsarbeid skal det skape forståelse for den store samfunnsmessige og bedriftsmessige betydning av dette.

c) Forslag og tiltak som tar sikte på å øke de ansattes sikkerhet og helse samt forslag om både bedre verne- og helsetiltakene innen Arbeidervernlovens ramme. Utvalget skal påse at lovens regler blir etterlevet av alle parter når denne oppgave ikke ivaretas av andre organer.

d) Sosiale velferds tiltak.

- 20 -

e) Spørsmål om yrkesopplæring for dem som er ansatt i bedriften, herunder rettledning av nye ansatte. Når bedriftsutvalget har avgitt uttalelse i en sak skal bedriftsledelsen behandle saken så snart som mulig og gi utvalget underretting om bedriftens avgjørelse i første utvalgsmøte etter at avgjørelsen er truffet. Når saker som er nevnt under bokstavene a) og b) i denne paragraf blir tatt opp til behandling, skal opplysninger som blir gitt av bedriften holdes absolutt hemmelige i den utstrekning bedriftsledelsen krever det.

Som vi ser er denne "utvidelsen av de ansattes medinnflytelse" ikke noe annet enn et våpen mot de ansatte. Ved at bedriftsledelsen på denne måten visker tillitsmennene fortrolige ting i øret, gir de i realiteten en munnkurv på dem og hindrer dermed dem også i å gjøre mottrekk mot planer som er i strid med arbeidernes interesser. Dette er altså det "industrielle demokratiet" i praksis.

Et annet eksempel på samarbeid mellom LO og NAF: Avtale om arbeidsstudier, bilag 1 til Hovedavtalen.

Under henvisning til Hovedavtalens Del B - Samarbeidsavtalen - § 30 pkt. b, hvor det bl. a. heter at bedriftsutvalget skal arbeide for en mest mulig effektiv produksjon og for sunn og riktig rasjonalisering, vil partene medvirke til innføring og bruk av arbeidsstudier som et hjelpemiddel i rasjonaliseringsarbeidet og til fastsettelse av akkorder.

Gjennomføring av arbeidstudiene skal skje i samsvar med nedenstående retningslinjer som bygger på den forutsetning at rasjonaliseringstiltak vil gi bedre arbeidsforhold.

Hvilke former tar dette samarbeidet? I Hovedavtalen er det detaljerte anvisninger av hvordan akkordene for arbeidstakerne fastsettes i samarbeid mellom "arbeidsstudiemannen", representant for arbeidsgiveren og "arbeidsstudietillitsmannen", valgt av arbeiderne, betalt av arbeidsgiverne.

En av de tingene LO-skolen på Sörmarka er stolt av, er sitt moderne arbeidsstudielaboratorium, skjenket av Mekaniske Verksteders Landsforening, NAF og Tikstilfabrikkenes Arbeidsgiverforening. I dette laboratoriet kan arbeiderne lære hvordan en studerer de forskjellige arbeidsoperasjonene i detalj, hvordan en skjærer bort alle "overflödige" pauser, hvordan en utnytter arbeiderne til det ytterste. Med den formålsparagrafen som er sitert foran, at "rasjonaliseringstiltak vil gi bedre arbeidsforhold", er det ikke merkelig at i de aller fleste tilfeller der arbeiderne klager på akkordfastsettelsen, kan arbeidsstudietillitsmannen bare si at akkordene er nok riktige likevel.

Hva slags teori bygger denne holdninga fra LO-ledelsen på? For det første en teori om at rasjonalisering fører til større produksjonsresultat, noe som jo må være fordelaktig både for "samfunnet som helhet" og den enkelte arbeideren. Det er dette som er den offisielle begrunnelsen for at LO, NAF og "det offentlige" har oppretta Norsk Produktivitetsinstitutt.

Hvordan ser dette regnestykket ut for den enkelte arbeider? Han blir kanskje, gjennom innføring av et eller annet arbeidsstudiesystem, gjort 3-4 ganger så effektiv som før. Alle "unødvendige" pauser i arbeidet forsvinner, men arbeideren tjener ikke med dette 3-4 ganger så mye som før. Han får kanskje et lite lønnstillegg, men for dette arbeider han mange ganger så hardt som før, og sliter seg ut mye raskere. Arbeidsgiveren får tilleggsprofitten, og resultatet er at arbeideren er enda mer utbytta enn før.

Det nytter heller ikke med en henvisning til samfunnets ve og vel. Tidsstudiene kan nok føre til en rasjonell fordeling av arbeidskrafta innafor den enkelte bedrift, men hvilken interesse har i virkeligheten arbeidsfolk av at rosa såpe blir produsert så effektiv som mulig? Så lenge det kapitalistiske samfunnssystem fører til en irrasjonell produksjon, der arbeidskraft brukes til å produsere unyttige gjenstander og deretter bruke salgsfolk og reklame til å lure folk til å kjøpe dette, kan rasjonaliseringstiltak innafor bedriften bare ha en oppgave, nemlig å øke fortjenesten for bedriftsledelsen, og øke utsugingen av arbeiderne.

SUF må motarbeide klassesamarbeidspolitikken til sosialdemokratene slik den kommer til uttrykk bl.a. gjennom Hovedavtalen. Hvordan dette konkret skal gjøres veit vi enda lite om, men det beste ville vel være å agitere for at vi skal gi faen i hele avtalen, mobilisere arbeidsfolk til aksjoner mot arbeidsgiverne - marsjere sosialdemokratenes piggrådsperringer ned. Så får heller eksklusjonene komme. Det vil i hvertfall bli klart hvem som er fiender og hvem som er venner. Alle vil klart og tydelig se at NAF og LO-toppene står på de samme barrikadene.

ÅRETS LØNNSOPPGJØR.

Av Stein Karlsen
Viktor Stein
Odd Hansen
Dag Nicolaysen

En kan si at årets tariff-forhandlinger begynte 3. januar da Representantskapet i LO gjorde vedtak om at forbundsvise oppgjør skulle anvendes ved årets tariffrevisjoner. På samme tid begynte kravene fra de fagorganiserte å strømme inn, krav som tydet på en sterk og kompromissløs holdning overfor storkapitalen. Opptakten fikk folk til å se på fortsettelsen med større optimisme enn før - kampviljen så ut til å være kommet til overflaten igjen.

Men det som skulle bli et hardt slag mot kapitaleierne endte ikke en gang med kompromisser, men med nederlag og solid tilbakegang for det arbeidende folk. Flere slike oppgjør tåler ikke fagbevegelsen. Den har totalt mistet ansikt utad, og flere spør seg hva hensikten med fagbevegelsen skal være hvis dette kommer til å fortsette.

Hovedansvaret for årets fadese bæres av sjøfspampene i LO sentralt og i mange av forbundsstyrene. Deres konsekvente kapitulasjonslinje har ført til at fagbevegelsen hele tida har vært på defensiven og er blitt diktert av arbeidsgiverne med god hjelp av riksmeglingsmannen.

Hovedforhandlingene mellom NAF og LO.

Det første som er verdt å nevne, er de avtaler som ble et resultat av hovedforhandlingene mellom NAF og LO, hvor rammen for årets oppgjør ble trukket opp. Det mest graverende som kom ut av dette var den nye indekssklausulen med halvautomatisk regulering som skal ratifiseres fra 15. januar 1969 etter forslag fra Statistisk Sentralbyrå. Her vil indeksen pr. 15. mars i år bli ny basis (135,5 poeng = 100 poeng). I spørsmålet om hvor mange poeng indeksen kan stige før arbeiderne skal kunne kreve kompensasjon, ble arbeidsgivernes forslag om 5 poeng tatt til følge. 5 poeng på den nye indeksen svarer til 7 på den gamle. Dette er en ytterligere forverring av de i dag gjeldende, dårlige reguleringsbestemmelser. 3 poeng skulle ha vært det absolutte krav. Videre ble det avstått fra å kreve kompensasjon for prisstigninga da indeksen gikk over "den røde strek" under forhandlingene. Aspengren som forutså denne overskridelsen, hadde på forhånd uttalt at det var noe eksepsjonelt i at "den røde strek" ble passert to ganger i samme avtaleperiode, og at dette faktum ville føre til strenge mottiltak fra LOs side, f. eks. krav om ettårige tariff-avtaler og prisstopp.

Våren 1967 fikk man en indeksregulering, men som vanlig ble bare 70% av prisstigninga kompensert. Da så indeksen igjen ble passert pr. 15. mars i år, skulle arbeiderne ha fullt lovlig grunnlag for i hvert fall 25 øres tillegg pr. time, selv etter 70% beregning. Resultat: Fra LO-ledelsens side ble det ikke krevd kompensasjon i det hele tatt! Videre ble avtaleperiodene gjort to-årige!

I avtalen er det tatt med at som "kompensasjon" for den forventede prisstigninga fra nå og fram til den nye indeksen trer i kraft, skal arbeiderne 1. januar 1969 få et tillegg på 20 øre pr. time. Tidligere var det slik at kompensasjonene ved lønnsregulering raskt ble spist opp av prisstigninga. Nå vil det bli slik at "kompensasjonen" er spist opp og langt mer enn det, lenge før den blir gitt! Når man tenker på alle de avgifter som ble forhøyet etter forrige regulering, er dette mildt sagt en sensasjonell og uforståelig innrømmelse fra LO-hold. At arbeidernes tap vil bli større enn de allerede er, må være innlysende når en tenker på den prisstigninga som har funnet sted og fortsatt vil finne sted fra 15. mars til januar 1969. - Nå har kapitaleierne fullstendig frie hender.

Det er først og fremst denne grove innrømmelse fra den byråkratiske LO-klikkens side som har vakt arbeidernes vrede. Men også når det gjelder kompensasjon for arbeidstidsforkortelsen (fra 45 til 42,5 time) har sentralfigurene i fagbevegelsen avslørt sitt sanne ansikt i sine bestrebelser på å følge opp arbeidsgivernes ønsker. Riktignok har time-

lønnede fått full kompensasjon (5,88%), men arbeiderne som jobber akkord har bare fått 4%, altså bare 2/3 kompensasjon! Det er regna ut at dette vil medføre et reelt tap på ca. 20 øre i timen om man regner det ut fra timelønn. Og når det gjelder en gruppe som skiftarbeiderne, som lever under spesielt tunge arbeidsforhold, har ikke fått arbeidstidsforkortelse i det hele tatt!

Derfor er det helt i tråd med samarbeidslinja at partene er blitt enige om følgende: "Partene er enige om at det i forbindelse med nedsettelse av arbeidstida er av betydning å utvide anvendelsen av skiftarbeid for å nytte produksjonsmidlene mest mulig effektivt." Og: "Landsorganisasjonen og forbundene erklærer seg rede til å medvirke a k t i v t til opprettholdelse av igangværende helkontinuerlig drift i tariffperioden og til igangsettelse av helkontinuerlig skiftarbeid der hvor økonomiske eller produksjonsmessige hensyn tilsier det." Det er forferdende å se at der hvor disse avtalene kan komme til å utløse strid og tvistemål på de enkelte arbeidsplasser, har LO skjøvet fra seg alt ansvar og myndighet til å gripe inn. Slik står det å lese i NAF -og LO-forslaget: "I tariff-forhold hvor det i dag ikke finnes bestemmelser om arbeid på to eller tre skift, men hvor slike skiftordninger ønskes opprettholdt, utvidet eller innført etter arbeidstidsnedsettelsen, skal partene oppta forhandlinger i tariff-perioden om skiftbestemmelser. Oppnås ikke enighet, avgjøres spørsmålet av en oppmann som oppnevnes av riksmeklingsmannen, hvis partene ikke blir enige om oppnevningen." Streikeretten er altså i praksis opphevd.

Dette er de viktigste punktene i rammeavtalen, og med et slikt utgangspunkt for forhandlingene, måtte sjølsagt de forbundsvise oppgjør miste mye av sin verdi. LO's sammensvergelse med NAF var nærmest total.

Oppgjøret i Norsk Jern og Metallarbeiderforbund.

Det første forbundet som var i forhandlingsposisjon var Norsk Jern og Metallarbeiderforbund. Forbundets avtaleting som har fått mandat til å bestemme de krav som skal reises ved tariffoppgjøret, og dta eller forkaste det forslaget partene kommer fram til, på vegne av 80 000 arbeidere, møttes 15. og 16. januar, og kom fram med krav som ble satt fram for verkstedoverenskomsten, den største i forbundet. Det ble ikke spesifisert spesielle krav for de øvrige forbundsområder, kravene fra verkstedsindustrien skulle være retningsgivende.

Helt i pakt med utviklinga i hovedforhandlingene ble det vedtatt ikke å stille krav om generelle lønnstillegg, dette til tross for en solid vekst i nasjonalproduktet året før og gunstige konjunkturer. Men siden det ikke er valgår, kom kapitaleiera med katastrofevarsler for norsk økonomi, landet var nesten på falllittens rand, skulle en tro.

Imidlertid ble det reist krav om øking av minstelønnssatsene (som for mange var på langt under 6 kr. pr.time) med 25%. Man tona flagg for "solidarisk lønnspolitikk" som det heter, og kom med krav om mer konkrete bestemmelser om akkordavsavn. Arbeidsgiverne på sin side kom med tilbud om lønnsøkning på 1%.

26.mars kom det derfor til brudd i forhandlingene mellom MVL og J&M, og det blei foretatt plassoppsigelser for overenskomstens 4 500 medlemmer. Dermed var avtaletinget ute av bildet for resten av oppgjøret, og forbundsvise oppgjør var også en saga blott siden A.P. Østberg hadde manøvrert hardt for å få fellesoppgjør såframt ikke oppgjøret i verkstedsindustrien gikk riktig glatt unna for kapitaleierne. Som en følge av bruddet blei nærmere 34000 arbeidere, fordelt på 6-7 forbund, lock-out'a. Og riksmeklingsmannen, med arbeidstvistloven i ryggen, kom inn i bildet med forbud mot arbeidsstans og begynte mekling.

Når det gjelder lønningene inneholdt forslaget følgende: "Fra overenskomstens ikrafttreden heves alle individuelle timelønninger med den prosentsats som 129 ore utgjør av gjennomsnittlig timelønn for voksne arbeidere ved den enkelte bedrift i 4.kvartal 1967, dog ikke ut over kr.8,85,kr.8,60 og kr.8,10 for h.h.v. fag-, spesial- og hjelpearbeidere, med mindre reguleringen ikke har gitt 5,88 prosent." (Understrekingen er foretatt av oss).

Dette betyr: Alle minstelønnssatser heves med 19,37%. Nå er det slik at de aller fleste arbeidere har en individuell timelønn som ligger over minstelønna, "etter dyktighet og praksis", som det heter. Disse individuelle timelønningene heves med kr.1,29 så sant denne hevingen ikke medfører at lønna overskrider grensetallene (kr.8,85, kr.8,60 og kr.8,10). Kapitaleierne vet å sette grenser for arbeiderne. Resultatet er at en arbeider, som hadde en uoppdelt timelønn på f.eks. kr.9,00 vil ikke få en lønnsforhøyelse i det hele tatt!! Han vil bare få kompensasjon for arbeidstidsforkortelsen, altså 5,88% timelønnsforhøyelse.

Formannen i J&M, Per Andersen, uttalte følgende: "...men det må ikke forstås slik at det innebærer en automatisk økning av fortjenesten." Forbundsformannen har så helt rett. For det første er akkordavsavnet redusert slik at "lønnsøkningen" er en overføring fra den beveglige delen som utgjør akkordavsavn til mer tariffbestemte fortjenester. Lønna er nemlig todelt og består av minstelønn og akkordtillegg. Derfor øker grunnlønna med kr.1,29, men akkordtillegget blir tilsvarende redusert. Dette med akkordavsavn gjelder bare når arbeid ikke utføres på akkord (det ligger i ordet: akkord-avsavn). Teoretisk skulle altså lønna bli noenlunde den samme. Men i virkeligheten er det verre enn som så, som en følge av rammeavtalen. For i tallene 19,37% og kr.1,29 er bl.a. innkludert kompensasjon for arbeidstidsforkortelsen.

Om solidarisk lønnspolitikk kan det sies så mye. Her skal vi bare nevne at til tross for intense undersøkelser har forbundstyret funnet bare et par svært små bedrifter, en på Røros og en på Møre, hvor økinga vil få noen praktiske forbedringer. Et resultat av denne lønnspolitikken til LO er at det store flertall av medlemmene vil få redusert levestandard fordi de måtte gi avkall på å kreve generelle lønnstillegg. De skulle resignere "for å støtte opp om de lavtlønte". Er det noen som tror at bakerne har fått det bedre fordi jernarbeiderne har fått det verre? Nå vil kapitaleierne og aksjonærene på Spigerverket, Kværner Brug, Åker osv. sjøl beholde profitten som innspares ved at arbeidslønningene holdes nede. Forbundsledelsen, Avtaletinget og forhandlingsutvalget har i sannhetens navn stilt seg solidarisk med arbeidsgiverne, og uttrykk som "Bortens fagbevegelse" er det mange arbeidere som har benyttet.

"Jeg er ikke fornøyd med det forslaget som nå går ut til avstemming, men alle forhold tatt i betraktning har jeg ikke dårlig samvittighet for å anbefale medlemmene å stemme for", var forbundsformann Per Andersens kommentar til forslaget. Og med forhandlingsutvalgets og forbundsstyrets helhjertede anbefaling og henstilling om at arbeiderne måtte stemme ja, ble forslaget sendt ut til uravstemming som skulle finne sted 9.mai. Så lang tid trengte forbundet for at man skulle få tid til å gjennomføre et omfattende, såkalt informasjonsopplegg, hvor de mest lojale pampene blei sendt rundt i hele landet for å propagandere for forslaget i det vide og det breie.

Og J&M-byråkratene fikk god hjelp. "DET BLI R ARBEIDSSTANS HVIS FORSLAGET VRAKES" sto det å lese i Arbeiderbladet samme dag som uravstemminga, med noen av de feitesteste typene avisa har. For å uttrykke sin frykt for at den aktive arbeideropposisjon som hadde fordømt forslaget, skulle seire, hadde nemlig Arbeiderbladet benyttet seg av direktøren i arbeidsgiverforeninga, A.P. Østberg til å si de siste og avgjørende ord til arbeidera. Streiketrusselen skulle altså rettes mot arbeidera, ikke mot kapitaleiera!

Men til tross for denne sammensvergelsen stemte 48,1% nei til avtalen. I Oslo var det en klar overvekt neistemmer, klarest til uttrykk kom dette på Nyland V og Ø, NEBB og Spigerverket hvor det er hentyda at opptil 90% ikke godtok kapitulasjonsforslaget. Dette

resultatet må tolkes som en utvida mistillit til ledelsen og en motstand mot den defensive linja som føres av toppsjiktet i LO-byråkratiet. Ved forrige tariffoppgjør ble J&M-forslaget nedstemt, og denne gangen ble det vedtatt med uhyre knapp margin for verkstedindustrien.

Siden verkstedsindustrien er først ute ved tariffoppgjørene, pleier forslaget her alltid være retningsgivende for de andre overenskomstene i J&M og de andre forbundene. Så også denne gang. Avtalene ble fort diktert og vedtatt i de andre overenskomstene. Riktignok måtte det mekling til for Standard Telefon og Kabelfabrikk, som har egen overenskomst og for de tre militære bedrifter Raufoss Ammunisjonsfabrikk, Kongsberg våpenfabrikk og Marinens Hovedverft. Men for begge overenskomstene ble meklingsforslaget vedtatt etterpå. På Jernverket, Rana Gruver og Blikkvalseverket som danner felles overenskomst ble forslaget vedtatt med ytterst knapt flertall etter at en sterk opposisjon hadde gått mot forslaget. Avtalene følger stort sett de samme normer og tendenser som gjelder for vekstedsoverenskomsten. Der hvor brudd er kommet inn i bildet er det stort sett pensjonsordningen og sykelønsspørsmål som har hindra enighet. Og så var det de andre forbunda som skulle til pers.

"De6" og "de10"

Som nevnt var det fra LO's side blitt lovt at det ved dette oppgjøret skulle føres forbundsvisе forhandlinger, sekretariatet hadde vedtatt dette 8. januar. Nå vet vi jo at det i høy grad blei et samordna oppgjør. Hvorfor?

Det har alltid vært klart at NAF er interessert i samordna oppgjør, arbeidsgiverne kan så mye lettere presse gjennom sine krav når avgjørelsene blir tatt på høyeste plan med LO-påpene, langt over hodet på den vanlige arbeider. Ved dette oppgjøret blei det fra NAF-hold fra første stund gjort klart at de ønsket et mest mulig samordna oppgjør etter mønster fra 1966. Dette er en grei sak, arbeiderklassens motstandere bruker alle pressmidler de rår over for å fremme sine interesser, det må ikke overraske noen.

Men hvor står de som skal være arbeiderklassens forkjempere, de som skal sloss for arbeidernes interesser?

På LO's sekretariat 1. april forelå det en henvendelse fra NAF om felles forhandlinger for en del forbund. Sekretariatet vedtok å "forsøke" dette. 13 forbund blei med, tre trakk seg seinere. De ti forbund som trofast blei med på denne galeien var følgende: Bygning, Papir, Arbeidsmannsforbundet, Bekledning, Tekstil, Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet, Murerforbundet, Treindustrien, Skotøy, Skinn og Lær.

En kunne tro at dette var en drøy aprilspøk, men det skulle vise seg å være bittært alvor. Mange kunne være fristet til å sitere ordtaket: "Spar meg for mine 'venne', mine fiender skal jeg klare selv". - Det er ganske fantastisk at LO's sekretariat godvillig tar i mot et forslag fra NAF som i sitt opplegg og konsekvens går rakt i mot det vedtak som det samme sekretariat høytidelig hadde vedtatt knapt tre måneder tidligere.

Med dette var skjebnen beseglet for resten av oppgjøret, også for de 6 forbund som ikke hadde glemt "feltropet" på nyåret. "De 6" var Norsk Grafisk Forbund, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Norsk Nærings- og Nyteåsesmiddelarbeiderforbund, Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund, Norsk Handel og Kontorfunksjonærers Forbund og Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer. Isolert fra de andre fagforbund og med en LO-ledelse som hadde snikmyrdet sin egen strategi for oppgjøret, fikk NAF desto friere spillerom også med disse som fortsatt satset på forbundsvisе oppgjør, og NAF's repertoar ble deretter.

Først stilte NAF seg helt på bakbeina under forhandlingene med hvert enkelt av de 6. Så vartet man opp med et lock-out varsel, for så etter løsningen for "de 10" å erklære lock-out endatil for et forbund som ikke en gang hadde vært til mekling. Forbundsformann Arne Li i grafisk, erklærte: "Vi regner med å gå på gata."

Men den gang ei. Med en riksmeglingsmann som Preben Munthe og en lov som Arbeidstvistloven tillates ikke slikt i Norge.

Munthe dikterte at de 6 ikke alene skulle få lov til å stemme ja eller nei til de vilkår de sjøl arbeider under. De skulle stemme sammen med "de 10", noe som innebar at "de 6" ville bli nedstemt av "de 10" som utgjorde en vesentlig større gruppe. Munthes medspillere i NAF var naturligvis klar over dette og tvang fram til godkjenning for "de 6" forslag som var så dårlige at selv norske fagforbundsledere anbefalte sine medlemmer å stemme nei. Formann i NNN, Åge Petersen, kommenterte: "Lavtlønnsarbeiderne i næringsmiddelbransjen er blitt ofret på alteret for et system. Riksmeklingmannen har kapitulert for arbeidsgiverne. Vi forlangte å komme i konflikt, og jeg tror det hadde vært bedre om det hadde skjedd." Noen dager seinere tilføyde han: "På oss virker dette diktat verre enn lønnsnevnd."

Resultatet av fellesavstemminga ("de 10" + "de 6") ble ja til forslaget, men trekker vi ut "de 6" finner vi at det har var bare 39% ja- og hele 61% nei-stemmer, i NNN tilmed 84% nei-stemmer.

Parelius Mentsen var glad for at oppgjøret var brakt "vel i havn". Gleden var sikkert merkbart mindre hos den enkelte arbeider som var blitt nektet et anstendig oppgjør. La oss se litt på resultatet.

Den 6. mai "lyktes det riksmeklingsmannen å sette fram et forslag som ble godtatt for de 10 forbund". Forslaget fastsatte en ramme for oppgjøret. Innenfor hvert overenskomstområde ble det stilt til disposisjon 12 øre pr. time, for unge arbeidere 8 øre pr. time. Videre ble det fastsatt et lavtlønns tillegg til overenskomstområder med lavere lønnsnivå enn gjennomsnittet.

Fra ledelsen i flere av de 10 forbundene hadde det kommet fram forsiktige ønsker om samordnet oppgjør etter mønster fra 1966 (pottsystemet), fordi man mente at dette på forskjellig måte kunne rette opp "skjevheter" i arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår (Jfr. leder i medlemsbladet for Norsk Bekledningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund, "Tekstil - Bekledning"). I den samme leder blir det dog innrømmet at særforhandlingene for de enkelte forbund, etter at forslaget fra riksmeklingsmannen var godtatt, ble lange og vanskelige. "Det gjaldt å få 'mest mulig' ut av potten, --," og det kan en jo godt forstå når en ser på hva den godtatte rammen for oppgjøret gikk ut på.

Det svik som ble begått fra ledelsen i LO og de 10 forbundene er avskrekkende. Og når en ser på den informasjon som ble gitt arbeiderne i disse forbundene gjennom forbundsbladene, får en et tydelig inntrykk av at pampene i ledelsen bevisst forsøkte å hindre skikkelig opplysning til medlemmene. I mange av disse forbundsbladene er lønnsoppgjøret ikke nevnt i det hele tatt eller det er pliktskyldigst sparsomt kommentert når det hele er over. Et godt eksempel i så måte er nettopp forbundsbladet "Tekstil - Bekledning". Det eneste som står står om årets lønnsoppgjør i dette forbundsbladet er den nevnte lederen i nr. 4 1968! Siste avsnitt i denne lederen vil vi sitere in extenso (understrekningene er gjort av oss): "Riksmeklingsmannen har fulgt NAF's krav om felles avstemning. (Vi ser her bort fra at forslaget for Jern og Metall ble vedtatt den 19. april.) Svar skal avgis mandag den 17. juni. Så når dette leses, er svaret gitt - hvorvidt det skal bli arbeidsro i to år, eller streik og lockout i hvor lang tid? Vi håper det blir fred og arbeidsro. Forslagene som er sendt ut, er i alle fall de best mulige i den nåværende situasjon."

Ytterligere kommentar unødvendig.....

"Demokratiet" i LO.

Her skal det pekes på sider ved LO's struktur som bidrar til sosiallemokratenes makt og pampevelde i fagbevegelsen.

KONGRESSEN.

Kongressen er formelt LO's høyeste myndighet. Den holdes hvert 4. år med 300 valgte representanter - 260 fra forbundene og 40 fra distriktene, dvs. de lokale faglige samorganisasjoner. I tillegg er LO-sekretariatets faste medlemmer representert.

En så lang kongressperiode fører nødvendigvis til opphoping av saker som gjør en skikkelig og grundig saksbehandling vanskelig.

Den lange kongressperioden er i seg selv også udemokratisk og passiviserende.

VALG TIL KONGRESSEN.

Valget av forbundsrepresentanter til kongressen foregår ved at de enkelte fagforeninger (avdelinger) sender inn forslag på kandidater til forbundet. Forbundet foretar endelig innstilling på representantene. Innstillingen sendes så fagforeningene der det endelige valg finner sted.

Denne valgprosedyre fører som regel i praksis til at forbundsledelsens forslag blir godtatt. Dette skyldes at valget foregår på landsbasis der progressive folk vil ha svært vanskelig for å samarbeide, ja i det hele tatt kjenne hverandre, og ikke distriktvis som selvfølgelig ville være det riktige. I tillegg har en altså bare forbundets innstilling å holde seg til.

Vi har her et klart eksempel på LO-oppbyggingas manipulerende funksjon. Det nåværende valgsystem fører til at bare partikaninene fyller kongressen.

KONGRESSENS MYNDIGHETSOMRÅDE.

Kongressen trekker opp retningslinjene for den faglige politikken. Den avgjør stridsspørsmål mellom LO og de tilsluttede organisasjoner eller mellom forbundene innbyrdes. Disse avgjørelsene er endelige og bindende for alle parter. Den foretar endringer i LO's vedtekter og den velger medlemmene til Sekretariatet.

Vedtektene bestemmes altså av kongressen. Det er da ikke særlig forunderlig at vedtektene er som de er. Her skal gis en liten smaksprøve fra LO's formålsparagrafer:

I §1 punkt2 heter det at en skal "arbeide for å bygge videre ut den demokratiske styreform slik den har utviklet seg i Norge." Videre står det i §1 punkt 3A "At bedrifter og virksomheter blir overført til samfunnsseie hvor dette kan bidra til å fremme produksjonen, bedre lønns-takernes kår og den alminnelige velstand i samfunnet."

SEKRETARIATET.

Sekretariatet som altså velges av Kongressen er LO's utøvende organ, og leder LO's daglige virksomhet. Valget til Sekretariatet er like lite demokratisk som det er til Kongressen, hvis en overhodet kan snakke om valg. Det er vel her mer dekkende å kalle det selvrekruttering. Såvel reelt som formelt har Sekretariatet en enorm makt konsentrert i sine hender.

Dette kommer tydelig til uttrykk ved tariffrevisjonene. I LO's vedtekter heter det bl.a.: "Sekretariatet skal så fremt en tariffbevegelse omfatter flere forbund eller fag, overta ledelsen og i samråd med vedkommende forbund velge et forhandlingsutvalg. Den samme adgang skal også sekretariatet ha hvis en tariffbevegelse i et enkelt forbund i sine økonomiske virkninger kommer til å berøre flere forbund." Videre heter det at "Omfatter en tariffbevegelse flere forbund eller fag, og det foreligger et forslag som er tilrådd av Sekretariatet i de interesserte forbundsstyrrer, kan sekretariatet gjøre vedtak om felles avstemming."

Her ser en tydelig at Sekretariatet på 15 medlemmer tar bestemmelser som egentlig skulle høre hjemme hos de fagorganiserte selv.

Nok et eksempel er behandlingen av den kollektive hjemmeforsikringsavtalen. Først når beslutningen var fatta i Sekretariatet blei den sendt ut til behandling i Forbundene.

Sekretariatet uttaler seg også politisk på vegne av 575 000 fagorganiserte: Sekretariatets anbefaling om full tilslutning til norsk medlemskap i EEC, uten forutgående behandling blandt de fagorganiserte. Det viste seg etterpå at blandt avdelinger og klubber som uttalte seg i saken var det et massivt flertall mot norsk medlemskap.

Vi har til nå sett hvordan toppbyråkratiet i LO fungerer. Dette gjenspeiles selvfølgelig også nedover i hierarkiet.

FORBUND OG FORENINGER.

LO er sammensatt av 42 forbund som igjen er delt i avdelinger. Hvordan kan det ha seg at dette veldige apparatet kan dirigeres slik ovenifra? Det henger selvfølgelig sammen med at det samme pampevelde og byråkrati gjør seg gjeldende nedover i organisasjonen.

Mens de fagorganiserte må kjempe for 15 öres lønnstillegg pr. time, har deres tillitsmenn i forbund og foreninger langt større lønninger enn arbeiderne kan oppnå. Det har oppstått et fagforeningsaristokrati som er mer interessert i å mæle sin egen kake, enn å kjempe for arbeidernes interesser. Om tillitsmennenes lønninger var basert på lønnstakernes tariff, og at de etter en bestemt tid som lønnede tillitsmenn igjen måtte ut i sitt gamle yrke, så ville den klassemessige instilling bli avgjørende for tillitsmannens virksomhet, og ikke som nå kampen for å avansere i LO-byråkratiet.

LO-oppbygginga er byråkratisk og muliggjør manipulering med de fagorganisertes interesser. En konsekvens av dette er den stigende passivitet fra medlemmenes side, som korrekt bedømmer situasjonen slik at deres mening ikke lenger betyr noe. Det siste skudd på stammen i denne beviste passiviserings- og umyniggjørelsesprosess er Avtaletinget i Jern & Metall.

AVTALETINGET.

Det skal være en såkalt kompetent forsamling på 135 medlemmer som ved tariffoppgjørene "fatter endelig vedtak om kravene som skal stilles" samt "har retten til å fatte bindende beslutning om tarifforslag som kommer fram etter behandlingen."

Det vil altså si at en forsamling på 135 representanter har retten til å bestemme lønningene og arbeidsforholda til 80 000 arbeidstakere. Et nytt organ er altså oppretta for ytterligere manipulering med de fagorganisertes interesser og for konsolideringen av det allerede bestående LO-byråkrati.

Forslag til instruks/retningslinjer for SUF-lag/medlemmer i det faglige arbeidet.

- 1) Alle medlemmer som er ute i arbeidslivet - midlertidig eller fast bør organisere seg i LO's avdeling på stedet. Dersom det eksisterer en "gul" fagforening som samler den overveiende majoritet av arbeidstokken, bør medlemmene melde seg inn der. Der det ikke eksisterer fagforeninger, bør medlemmene ta initiativet til at slike blir dannet - i eller utenfor LO.
- 2) Medlemmene bør arbeide for at organisasjonsprosenten i fagforeningene blir så høy som mulig.
- 3) Medlemmene bør støtte alle forslag som er i arbeidernes interesser, uansett om disse er framsatt av sosialdemokrater eller andre borgerlige. Vi må alltid kjøre fram saker i forgrunnen - ikke personer. Dette bør også være vår linje i valg av tillitsmenn: Vi støtter dem som går inn for en mest mulig korrekt linje, uansett hvor han partipolitisk hører hjemme.
- 4) Alle fagorganiserte medlemmer bør delta i fagforeningens møter for der å artikulere en korrekt linje.
- 5) Medlemmene må aldri skjule hvor de står politisk, selv om dette kan lønne seg på kort sikt. Vi må stadig avsløre sosialdemokratenes forræderi mot de fagorganiserte der det manifesterer seg. Dette bør ikke skje i form av høytflyvende ideologiske utgreiinger, men i konkrete saker påvise hvordan arbeiderklassen og sosialdemokratiet har antagonistiske interesser. Slike saker er f.eks. streikeretten, tariffpolitikken, "rasjonalisering" og tidsstudier, dyrtid, overtid, skiftarbeid, pampevesen og mangel på demokrati i LO, skattepolitikk, oppsigelser og arbeidsløshet, bedriftsutvalg og andre former for "demokrati" i arbeidslivet etc. etc.
- 6) Medlemmene må være villige til å ta tillitsverv. Men vi må vel vakte oss for perspektivløst kuppmakeri - bein for beinas egen skyld - og på den måten dette ned på pampenes eget nivå. En tillitsmann må basere sin virksomhet på å kjempe for medlemmenes interesser, og i denne kampen vinne medlemmenes tillit og støtte.
- 7) Alle lag bør skaffe seg kjennskap til arbeidsplassene i distriktet, hvilke særegenheter som gjør seg gjeldende der, hvilken politikk bedriftsledelsen fører overfor arbeiderne, hvem som eier bedriftene, hvor stor profitten er, hvilke forhold arbeidsfolk på stedet lever under, hvilke krav de har og hvilke krav de kan tenke seg å støtte, hvordan fagforeninga er, hvordan forholdet er mellom medlemmene og tillitsmenn, mellom klubb/forening, forening/forbund. Alle lag bør ha et faglig utvalg som kan holde laget underrettet om slike spørsmål, slik at laget kan foreta en riktig analyse og legge opp en riktig faglig taktikk. Fylkesstyret og sentralstyret bør holdes underrettet om hva som skjer på den faglige fronten i vedkommende distrikt, og alle medlemmene bør virke som SUF's øyne og ører slik at hele forbundet kan nyte godt av de erfaringer, framganger og feil, som foregår på dette området.

Forslag til krav som SUF skal reise i det faglige arbeidet.

- 1) LO's kongress holdes en gang i året, ikke slik som nå: en gang hvert 4. år.
- 2) LO må bli en demokratisk organisasjon som med styrke hevder medlemmenes interesser overfor arbeids-"giverne" og deres allierte, ikke omvendt slik som nå.
- 3) Vekk med Hovedavtalen, Arbeidsretten, tvungen lønnsnemd og andre våpen retta mot de fagorganiserte.
- 4) Bekjemp pampenes klassesamarbeidspolitik og det sosialdemokratiske diktaturet over de fagorganiserte. Nei til kollektivt medlemskap i DNA og andre former for pengestøtte til de fagorganisertes fiender.
- 5) For uavkortet streikerett - uansett hva sekretariatet måtte mene.
- 6) For forbundsvise oppgjør og forbundsvise avstemninger. Nei til "sam-ordnede" oppgjør, "ekspert"-avgjørelser og "kompetente" forsamlinger. Alle forslag til uravstemming. Forslag vedtas eller forkastes med vanlig flertall blant de som har avgitt stemme.
- 7) For ett-årige tariffavtaler med adgang for arbeiderne til når som helst å si dem opp.
- 8) Bryt med FFI, Folk og Forsvar og andre reaksjonære organisasjoner.
- 9) Forbud for LO-tillitsmenn til å sitte i styrer og råd i stat, kommune statlige, kommunale og private bedrifter, banker, forsikringsselskaper og andre organisasjoner der de kan bli gissler for motsatte interesser av arbeiderklassen.
- 10) Ingen tillitsmenn må lønnes eller på annen måte motta bestikkelser fra arbeids-"giverne"
- 11) Forbud for alle tillitsmenn til å delta i arbeids-"givernes" økte utbytting av arbeiderne gjennom tidsstudier.
- 12) Mot opprettelse av bedriftsutvalg og andre "samarbeids"-organer retta mot arbeiderne. Ingen tillitsmann kan ha taushetsplikt overfor medlemmene.
- 13) For 36-timers uke med uavkortet lønn.
- 14) Mot økt adgang til overtid- og skiftarbeid.
- 15) 6 ukers ferie for skiftarbeidere.
- 16) Heving av minstelønnssatsene til gjennomsnittet for industrien.
- 17) Helautomatisk indeksregulering med full kompensasjon for prisstigning.
- 18) Nei til momsen. Senk de direkte skattene for arbeidsfolk. Øk dem for kapitaleierne
- 19) Nei til NATO og EEC.

Utkast til SUF s skoleprogram.

I henhold til vedtak på siste landsmøte har Oslo/Akershus SUF hatt gående en skolekomite som har arbeidet med å forfatte et forslag til skoleprogram for SUF. Disse har vært med på komiteens møter og deltatt i utformingen av det følgende forslaget, Trond Lybeck, Astor Larsen, Frode Heskestad, Siri Bjarkøy Hansen, Astrid Jørgensen og Bjørn Lindgren.

Skolesystemet i det kapitalistiske samfunn.Utbyttinga.

Det kapitalistiske samfunn eksisterer og blir opprettholdt gjennom ei stadig tiltakende utbytting av proletariatet. En del av dette proletariatet er sysselsatt i skolesektoren som lærere, elever administrativt personale. Lærerne og administrasjonsstaben er lønnsarbeidere som selger sin arbeidskraft til staten. Elevene er sysselsatt med å produsere si eiga framtidige arbeidskraft, og er dermed en investering for det kapitalistiske samfunnet. Alle disse gruppene har proletarenes fremste kjennetegn: de eier ingenting utenom si eiga arbeidskraft. Bare ved å selge arbeidskrafta kan proletariatet eksistere i det kapitalistiske samfunnet. ved å selge arbeidskrafta skaper proletariatet en merverdi som kapitalisten tilegner seg. Dette er grunnlaget for kapitalistens profitt. Merverdiskapninga og tilegnelsen av profitt kan bare skje fordi proletariatet er en eiendomsløs klasse. Skoleungdom står derfor i den samme stillingen som arbeidende ungdom og arbeidsfolk ellers: De eiendomsløses situasjon.

Statsapparatet.

"Staten" er formelt det administrative apparat som står til rådighet for enhver gruppe som får flertall i parlamentet. Dette formelle er imidlertid bare ei forvrengning av statens egentlige karakter. Staten har alltid vært et redskap for det bestående, et organ for å gjennomføre den herskende klassens vilje. De forskjellige former staten antar, skolesystemet, hæren, politiet osv. representerer ulike maktmidler i klassekampen. Den norske stat, og dermed det norske skolesystemet er derfor et redskap for monopolkapitalen i Norge.

Utviklinga i den kapitalistiske økonomi har betydd ei stadig tilspissing av systemets motsetninger, først og fremst av hovedmotsetningen i systemet, forholdet mellom kapitalklassen og arbeiderklassen. Statsapparatet har vokst fram parallelt med, og på grunn av klasse-motsetningenes skjerpede karakter. "Staten", sier Engels, "er et uttrykk for klasse-motsetningenes uforsonlighet". Utviklinga fram til i dag har vært en eneste stor bekreftelse på riktigheten av utsagnet. Statsapparatet har vokst i omfang, blitt stadig mektigere og utviklet nyere og mer raffinerte organer. Hele veien har dette vært ei følge av den økende motsetninga mellom kapitalistene og arbeiderne. Tvungen lønnsnemd oppsto på grunn av faren for generalstreik. Gymnasets forsøksråd oppsto som en følge av faren for elevrevolt. Alle slags samarbeids og kontaktorganer er grodd fram på ethvert samfunnsmessig område for å drepe klassekampen. Statsapparatet uttrykker alltid den herskende klasses kamp for fortsatt herredømme.

Innafor statsapparatet eksisterer ei generell arbeidsfordeling. Skolesystemets oppgave er å organisere produksjonen av arbeidskraft, altså de nødvendige kunnskaper for å holde produksjonen i gang. Men utdanningssystemet kan ikke begrense seg til rein teknisk skolering. Ved sida av den tekniske kunnskapsformidlinga har skolesystemet en såkalt almendannende funksjon. Dette

går ut på at arbeidskrafta ikke bare skal ha de nødvendige tekniske kunnskapene, men at den også skal akseptere de prinsipper og lover som produksjonen i det kapitalistiske samfunn er underlagt. Skolens oppgave er altså tosidig. På den ene sida å produsere teknisk kunnskap, på den andre sida å produsere ideologi, den ideologi som rettferdiggjør produksjonsforholda. Skolens oppgave blir også å "bygge denne ideologien inn i elevene". Dersom arbeidskrafta ikke aksepterte de forholdene den skal virke under, blir den ubrukelig for dette samfunnet, og farlig for den klasse som profiterer på produksjonen i dette samfunnet. Arbeidskrafta må for enhver pris være lydig arbeidskraft. Men arbeidskrafta tilhører i siste instans arbeideren. Følgelig blir det skolens oppgave å skape en lydig arbeiderklasse. Ved hjelp av et system av straff og belønning blir denne ideologien bygd inn i elevene. Karaktersystemet, isolering (utvisning, gjensitting), angiveri ("dette må vi snakke med foreldrene om) og et splitt og hersk opplegg gjennom elevvakter, ordensmann osv., - dette er noen av de midlene som monopolkapitalen gjennom staten bruker mot elevene for å splitte dem opp, frarøve dem klassebevissthet og sette klatrementalitet og konkurranse i stedet. I verket "det norske samfunn" skriver den konservative magister i sosiologi, Tore Lindbekk: "man lærer å forstå at i samfunnet pågår konkurranse... lærer også å akseptere at i denne konkurransen skal den som yter mest, gå foran, - ja ha rett til å gå foran. Slik lærer barna i skolen at det i tillegg til grunnleggende likhet mellom menneskene også eksisterer bestemte former for rettferdig ulikhet. Med dette bringes gradvis konkurransesamfunnet inn på elevene, - forståelsen av at i den verden hvor de skal ha sin plass og sitt levebrød, er intet gitt på forhånd, - det er opp til en selv og ens ytelse å avgjøre hvilken vei det skal bære. Samtidig lære eleven at det representerer rettferdighet endog i de tilfeller hvor han selv er blant taperne i konkurransen."

Som marxister kan vi trekke følgende konklusjon om skole-systemets betydning for, og sammenheng med den kapitalistiske produksjon og produksjonsforholda: Produksjonen og arbeidsdelinga nødvendiggjør skolesystemet, - skolesystemet rettferdiggjør og opprettholder produksjonsforholda, bekjemper elevenes og lærernes klassebevissthet og utbytter arbeiderklassen på skolebenken.

SUF's SKOLEARBEIDE I DAG :

Vår oppgave er å skape bevegelse i massene. "Folket og bare folket er den kraft som skaper historien". Mao. Vår oppgave på skolene er å bevisstgjøre proletariatet der om dets stilling som utbytta klasse, altså konkret påpeke at lærere og elever skaper profitt for monopolkapitalen. Videre blir det vår oppgave å lede den spontane motstand som oppstår i visse situasjoner og føre den opp på et stadig høyere nivå.

Vår holdning til lærere

Må være å påpeke deres felles interesse med elevene i kampen mot monopolkapitalen. Vi må stadig vise det uholdbare i lærernes situasjon overfor elevene. På den ene side et antagonistisk element, lærerne representerer kapitalen overfor elevene. På den annen side et ikke-antagonistisk element, elever og lærere har felles interesser, tilhører lønnsarbeidernes klasse og har monopolkapitalen som felles hovedfiende. Læreren er til syvende og sist en representant for den klassen han blir utbytta av. Dette forholdet må vi skape bevissthet om og siden lede denne bevisstheten videre. Stort sett er forholdet lærer/elev en motsetning i folket og må behandles som sådan.

Formaldemokratiet i skolen.

a) elevrådene. Det er viktig å slå fast at elevrådene inngår som en del av det borgerlige skinnedemokrati. Elevrådene som institusjon tjener til å opprettholde det nåværende system, de kan aldri bli maktorganer for elevene. Manglerud-saka har på en avgjørende måte vist at dersom et elevråd gjennom sine beslutninger viser seg å bli farlig for systemet, blir det manipulert vekk og/eller knust uansett "demokratisk plettfriske retningslinjer" for elevdemokratiet. Men Manglerud-saka viste også at det kan være riktig å slåss for elevenes interesser gjennom elevrådene, for på denne måten å avsløre formaldemokratiet, og dermed systemet.

b) NGS. NGS har etterhvert avslørt seg sjøl som et byråkrati uten tilslutning og basis i massene. NGS er et illustrerende eksempel på hvordan borgerskapet under et skinn av demokrati kan manipulere store deler av proletariatet. I flere tilfelle peker rektor ut skolens representant til landsmøtene. En vesentlig årsak til den totale borgerliggjøringa av NGS skyldes at organisasjonen har begått politisk sjølmord ved å vedta at en ikke kan ta standpunkt i politiske og religiøse saker. Etter hvert som den politiske bevisstheten hos skoleelever stiger, skjønner massene at NGS er et organ som er ubrukelig til fremme av elevenes interesser. Denne erkjennelsen har allerede slått igjennom i store deler av elevmassene. Vår oppgave i denne situasjonen må være å gi NGS og arbeid i NGS en helt underordna betydning. Det viktigste i den nåværende situasjon er å betrakte NGS som død, og legge alle krefter inn i kampen for å opprette en interessekamporganisasjon.

Hovedlinja for vår holdning til elevenes nåværende organisasjoner må være at de ikke representerer avgjørende maktposisjoner. I stedet for å skaffe oss makt gjennom de eksisterende kanaler, må vår hovedoppgave bli å skape nye organisasjoner, reelle kamporganisasjoner med utgangspunkt i elevenes interessekamp. Grunnlaget for slike organisasjoner må vi legge sjøl, gjennom å stille oss i spissen for elevenes (i enkelte tilfelle kanskje også lærernes) krav på de forskjellige læresteder. Arbeidet blant massene, for massene, må i den nåværende situasjon anses som særdeles viktig.

•) Gymnassamfunn og skoleaviser. Når det gjelder gymnassamfunnene og skoleaviser, må disse vurderes prinsipielt annerledes enn NGS og elevråd. Mulighetene til å slåss for sosialisme gjennom NGS og elevråd er nærmest umuliggjort. Skoleaviser og gymnassamfunn står i en annen stilling.

Disse har først og fremst propaganda messig viktighet. Vi må nytte alle de mulighetene vi har til å spre vår politikk. Tar ikke vi dem, tar UH dem. Om disse institusjonene står det politisk kamp, i motsetning til det avpolitisererte NGS.

Ei skisse av skolesystemet i det sosialistiske samfunn.

En skal være varsom med å uttale seg i detalj om framtida. Våre utsagn om ei sosialistisk skolereform vil derfor begrense seg til maktforholda generelt.

Proletariatets diktatur.

Fra et borgerlig diktatur, slik vi kjenner det i dag som demokrati, til det kommunistiske samfunn (som vi i dag bare har en visjon av) ligger det en periode som kjennetegnes ved at proletariatet må bruke vold mot reaksjonen for å beholde makta. Denne perioden, proletariatets diktatur, skiller seg fra og peker utover det borgerlige diktatur ved at proletariatet bevisst nytter staten til å avskaffe klassemotsetningene og dermed behovet for statsapparatet, som jo nettopp uttrykker disse motsetningene. Det proletariske diktatur vil gjennom sin virkemåte beskjære statsbyråkratiet, dra makta vekk fra statsbyråkratiet og til folket. Etterhvert vil så staten dø bort av seg selv.

For skolesystemet vil dette bety at departementet som avgjørende myndighet blir erstatta av lærerne og elevene sjøl, gjennom at det blir oppretta råd ved hver skole. Disse skolesovjetene kan eventuelt bli ei videreføring av interesseorganisasjonene som er skissert foran. Skolesovjetene må trekke opp de pedagogiske og organisatoriske retningslinjene for skolevirksomheten i samfunnet. Gjennomføringa av disse vedtaka må skje i kontinuerlig samarbeid med partiet hvis rolle i den etter-revolusjonære periode ikke er behandla her. Hovedoppgaven for disse skolesovjetene vil bli å bekjempe alle eventuelle tillopp til byråkratisering, revisjonisme og maktmonopolisering utafor skolesovjetene. Tendensen til å byråkratisere og standarisere skolesystemet i denne viktige perioden under sosialismens oppbygging vil naturligvis komme fra tidligere byråkrater i det gamle skolesystemet, men som maoister skal vi alltid være våkne for faren for revisjonisme fra partiet. Her som ellers, må de små enheter være seg bevisst sine oppgaver som kritiske enheter.

SKOLE, STAT OG SAMFUNN.1. Undervisningen som produksjon.

Det kapitalistiske samfunnssystemet har behov for mennesker med et spesielt reaksjonsmønster - mennesker med et spesielt forhold til seg selv og omverdenen - og mennesker med de nødvendige kunnskaper for å administrere samfunnssystemet videre. Den monopolkapitalistiske økonomien har behov for mennesker med spesielle typer teknisk viten og administrative og manipulative egenskaper.

En kapitalistisk økonomi registrerer bare de behov som kommer til uttrykk i form av økonomisk etterspørsel på markedet. Denne etterspørselen dekkes gjennom vareproduksjon. Samfunnssystemets behov for spesielle typer mennesker tilfredsstilles ved at en del av økonomien - skolene - produserer slike mennesker. Staten, fylkene, kommunene eller private eier produksjonsmidlene: bygginger og undervisningsmaterieil. Lærerne er ansatte lønnsarbeidere. Nyintatte elever er råvarer. Nyuteksaminerte elever er ferdigproduktet. Varen blir omsatt på arbeidskraftmarkedet. Arbeidskraft er i likhet med alle andre varer utstyrt med varedeklarasjon: eksamensvitnesmål. Prisen på varen er stort sett bundet til bearbeidingsgraden.

2. Statlig maktmiddel.

Statens funksjon er å opprettholde status quo mellom privilegerte og underprivilegerte klasser og interessegrupper i et samfunn.. For å kunne fylle denne oppgave må staten benytte fysisk og psykisk vold. Statens viktigste voldsmidler er: administrasjonsbyråkratiet, militærvesenet, politiet, skolene og kirken. Skolene er statens viktigste middel for psykisk vold - mental manipulasjon..

Formelt har den norske stat skaffet seg full kontroll over all undervisning i Norge.

De fleste undervisningsinstitusjoner er direkte underlagt staten. Staten skal etter norsk lov overvåke all undervisning som finner sted i private skoler. (Dersom en privat brevskole ikke fyller departementets krav til lærere og undervisningsmaterieil, kan den kreves nedlagt.)

Menneskerettighetserklæringen, som Norge har ratifisert, gir foreldrene rett til å velge barnas oppdragelse og utdanning. I Norge gjelder denne retten fullt ut bare religionen - dersom foreldrene ikke er medlemmer av statskirka. I tillegg gir norsk lov formelt rett til å velge på hvilket av de to norske språk barnas pensumbøker skal være trykt.

Staten har formelt - som oftest også reelt - full kontroll over både form og innhold til all undervisning som finner sted i Norge. Ved å bestemme hvordan undervisningen skal drives (forma) sørger staten for produksjon av en autoritær og manipulerbar psyke. Voldsmidler er: disiplin, oppmøteplikt, meldebok, rutine, ydmykelser, kunnskapsdosering, avhøring, salmeværespugg, lekser, prøver, eksamener, disiplinærstraff. Menneskene trenes - dresseres - til manipulasjon. Ved å bestemme over innholdet, fastlegger staten hva menneskene skal vite og stort sett hva de ikke skal vite.

Folkeskolen og ungdomsskolen er gjort tvungen for alle. (Rekruttskolen er tvungen for knapt halvparten.) På denne måten forsøker staten å sikre seg kontroll over de nye generasjoners reaksjonsmønster og kunnskaper. Dersom staten klarer å få skolen til å fungere slik makthaverne skulle ønske, ville staten aldri behøve å benytte fysisk vold. Denne oppgaven vil vår stat aldri klare. Dertil er systemets indre motsetninger for skarpe.

3. Noen virkninger av det nåværende undervisningssystemet.

Elevene får store kunnskaper, men liten innsikt. De vet mye, men forstår lite. Skolesystemet motiverer elevene til å kunne gjengi lærernes utsagn og lærebokenes innhold. Målet for kunnskapstilegnelsen blir å løse eksamensoppgavene. Lærerenes og lærebokenes utsagn blir ikke kritisert, men assimileret. Teorienes logikk blir ikke kontrollert. Kunnskapene blir ikke etterøvd i praksis. Elevene får en overdreven respekt for boklig lærdom og formelle autoriteter. Formelle kunnskaper kommer til å bety alt, mens konkret innsikt blir foraktet og undervurdert. Elevenes undertrykte motivasjon resulterer i at elevene "forstår" at tvang er nødvendig dersom mennesker skal lære noe: "Uten tvang vil den alminnelige latskap føre til samfunnets og levestandardens endelige sammenbrudd".

4. Frihet: begrep og realitet.

Vi forstår med frihet: fravær av tvang, dvs. hindringer for menneskelig aktivitet og utfoldelse. Med tvang mener vi både ytre, fysiske innskrenkninger og indre, psykiske stengsler: hemninger. Fysisk vold, ytre tvang er vanskelig å skjule, lett å gjennomskue. Åpen vold er derfor et farlig redskap, som ofte kan føre til at menneskene reiser seg med makt mot undertrykkelsen. Psykisk vold, innskrenkning av friheten gjennom psykiske hemninger, er langt vanskeligere å avsløre. Hemningene vil bli fortrent, og individet vil rasjonalisere sin atferd, dvs. konstruere falske grunner for den. Disse rasjonaliseringene oppfatter individet bevisst som virkelige og tilfredsstillende grunner for sin atferd. Det hemmede, autoritære, ufrie menneske gjør tvangen til en del av seg selv og kjemper mot sin egen frigjøring. (Et slående eksempel på dette er at kontrarevolusjonens kamper ikke blir utkjempet av den herskende klasse selv, men av undertrykte som identifiserer seg med det systemet som undertrykker dem i en grad at de er villige til å dø for det.)

Ut fra dette er det klart at psykisk vold^{som} fører til indre ufrihet er det beste redskap som finnes for undertrykkelse. Den falske bevissthet er derfor frigjøringens farligste fiende. Den borgerlige skolens samfunnsbevarende funksjon er nettopp gjennom psykisk vold å produsere falsk bevissthet hos menneskene.

5. Tradisjon - barneoppdragelse som forberedelse til ufrihet.

Ut fra det som er sagt om indre ufrihet, er det klart at foreldrene i stor grad overfører sine fordommer til barna gjennom "oppdragelsen".

"Foreldrene gjør uvilkårlig barna til noe som likner på dem selv-- det kaller de oppdragelse--, ingen mor tviler i grunnen av sitt hjerte på at når hun har født et barn, har hun skapt seg eiendom, ingen far stiller spørsmål ved sin rett til å underkaste barnet sine egne begreper og verdinormer.... Og liksom faren, så ser (nå) også læreren, standen, presten, herskeren i ethvert nytt menneske en gledelig anledning til å utvide sitt maktområde". (Nietsche: "Zur Naturgeschichte der Moral.") Derfor vil de fleste barn allerede være mer eller mindre autoritært formet når de begynner på skolen. Desto viktigere er det at de på skolen får anledning til å utvikle seg fritt i samspill med hverandre.

6. Fri skole for frie mennesker.

Den borgerlige skolen lærer barna å stille opp på rad, sitte pent i ro osv. så de kan bli avvent med å leke og være "urolige". Nysgjerrighet blir møtt med plattthet, løgn, "det vil du forstå når du blir stor" - inntil elevene mer eller mindre avfinner seg med sin rolle::å ta passivt imot det lærerne og lærerbøkene finner for godt å dosere, uten å stille vanskelige spørsmål. Slik blir menneskene temmet. Læreprosessen blir redusert til dressur av lydige, hemmede, autoritærtro, undertrykte barn - eller som skoleloven uttrykker det:: "gavns menneskje" - selvsagt til gavns for det bestående undertrykkelsessystemet, ikke for menneskene!

En fri skole må ta utgangspunkt i menneskenes naturlige dynamikk. Hos barn er denne dynamikken særlig framtrede: de leker, oppdager nye ting, stiller spørsmål, vil lære. Skolen må stimulere dynamikken hos barna i stedet for å hemme den. Det er ingen grunn til, men svært sterke grunner mot, at barna skal presses inn i et fasttømret mønster, et skjema fastlåst av miljøskadde moralister.

Barna bør selv velge mellom lek og undervisning. All erfaring viser at barn ønsker å lære, men lysta kan drepes ved å tvangsfore dem i stedet for å stimulere deres egen nysgjerrighet, dvs. lysta til å skaffe seg innsikt. Den oppkonstruerte inndelingen i klasser må falle bort: barna bør rykke fram innen de forskjellige fag etter egen lyst, evne og utvikling.

Lærerens oppgave i en fri skole er å stimulere og oppmuntre elevene, komme med forslag, gi av sin innsikt og erfaring. Lærer og elev er partnere i en prosess som bygger på gjensidig åpenhet og tillit, en prosess hvor begge parter utvikler seg med hjelp av hverandre.

Skolen må organiseres av lærere og elever i fellesskap. Demokrati i skolen er ikke noen liberal idé som må gjennomføres fordi vi skal oppfylle Menneskerettighetserklæringen, men både forutsetning og uttrykk for det forhold mellom mennesker som kjennetegner en dynamisk kommunikasjons- og læreprosess.

Skolen må ikke begrense seg til ren lek "for moro skyld" og undervisning i det abstrakte. Etter hvert som de vokser til, bør barna få anledning til å prøve seg på "ordentlige" arbeidsoppgaver av forskjellig slag. Slik vil de både tilegne seg ferdigheter som de kan ha glede av og som kan komme vel med, og de vil oppleve en naturlig overgang fra ren lek til målrettet virksomhet: arbeid.

En skole slik den her er skissert bør helt kunne unngå å frambringe "tapere". Tapere er tapere i forhold til fast oppsatte krav i "normalplanen". I en fri skole får hver enkelt elev adgang til å utvikle sine egne evner, sitt eget særpreg, uten frykt for å bli ydmyket dersom han eller hun ikke følger "normen".

En fri skole hvor elevene selv har reell innflytelse på sin situasjon, medbestemmelsesrett, ansvar, vil i en ganske annen grad enn den autoritære skole gjøre menneskene i stand til å leve sitt liv ut fra sin egen personlighet, sine egne forutsetninger, istedet for ut fra et sett overleverte, ofte falske verdibegreper. En fri skole er en forutsetning for frie mennesker, frie mennesker er forutsetning for et fritt samfunn av mennesker. Et fritt samfunn av frie mennesker er forutsetning for å gjøre slutt på undertrykkelse, krig, nød og elendighet. Revolusjonen i skolene er en viktig del av revolusjoneringen av verden.

EN FRI SKOLE I ET SAMFUNN MED STERKT BEGRENSET FRIHET.

En fri skole er en skole hvor forholdet mellom menneskene ikke er forkludret med irrasjonell, autoritær disiplin, hvor det ikke forkynnes autoritær religion, hvor det ikke drives seksuell undertrykkelse, hvor deltagelse i undervisningen er frivillig, og hvor alle skolensmedlemmer har like stor reell makt i skolens organisasjon og drift.

--38--

Et typisk kapitalistisk manupulasjonsdemokrati er i virkeligheten ikke tjent med frie mennesker, men som frihetens og demokratiets edle beskyttere er det programfestet til å være det.

Det kan derfor ikke føre en rasjonell argumentasjon mot en fri skole, men vil heller prøve å tie den i hjel eller stoppe den med lovens eller byråkratiets hjelp. Vårt beste våpen må derfor ligge i en stadig og utbrødt informasjon og en permanent

diskusjon. Psykologisk og sosilogisk informasjon kan fortelle at nevroses, en rekke sinnslidelser, magesår og andre psykosomatiske lidelser, alkoholisme, seksuelle vanskeligheter, genesasjonsmotsetninger, kontaktløshet, ulykkelige ekteskap, selvmord og en rekke andre sykdomstegn ved vårt samfunn, som oftest kan føres tilbake til uheldige forhold i barndommen og tidlig ungdom, forhold som erfaringsmessig ikke vil oppstå på en i ytterste konsekvens fri skole. Erfaringene fra Summerhill viser at den tekniske standard på skolebygningene betyr mindre i forhold til skolens organisasjon og at rene negler betyr mindre enn forholdet mellom menneskene (noe de fleste sikkert innnerst inne også vet, men ikke har klart nok for seg.) Kfr. A.S. Neill: Summerhill og A.S. Neill: Spørsmål om Summerhill. Begge på Pax forlag.)

Vi kan også vinne tilslutning hos mange foreldre ved å agitere mot lærdomsinnbanking og for lek. Dette fordi de fleste foreldre mer eller mindre husker hvor fælt de hadde det på skolen.

Erfaringene fra Summerhill viser at en som ikke vil lære noe, ikke trenger å ha det vondt for det. Skolen behøver ikke være et onde man må igjennom, det finnes alternativer. Man kjenner eksempler på fri skoler hvor barna frivillig har lært like mye som barn på tradisjonelle skoler under tvang.

I vårt samfunn i dag, må initiativet til å danne frie skoler komme nedenifra, fra mindre interessegrupper. I begynnelsen må man nok basere seg på å finansiere skolen selv. Men etterhvert som skolene blir innarbeidet og viser sin levedyktighet, må målet være å få finansieringen over i kommunal og statlig regi, slik at ikke de enkelte foreldres økonomi skal ha noen betydning.

Skolene kan være av de tradisjonelle typer: barnehager, barneskoler, ungdomskoler, gymnas, "lærerskoler" osv., men man bør ikke engste seg for å bryte ned de tradisjonelle, til dels irrasjonelle, til dels tradisjonelle skranker mellom emne- og fagområder. Vi bør vokte oss for å tro at myndighetenes tiltak med "omfattende pedagogisk forsøksvirksomhet i skolene" er noe reelt framskritt, de bringer ikke noe nytt inn i skolesystemene, de er kun et ledd i effektiviseringen av de tradisjonelle skoletypene som læreanstalter.

TAKTIKK

Arbeidet for å skape en fri skole er et ledd i arbeidet for å skape et fritt sosialistisk samfunn. Skolerevolusjonen er en del av en sosial revolusjon. I arbeid for å skape en fri skole må vi benytte to former for taktikk: 1. Å etablere fri skoler utenfor det eksisterende skolesystem (Summerhill, Forsøksgymnasiet).

2. Å arbeide innen det eksisterende skolesystem for å endre dette. Disse to formene for taktikk utfyller og forsterker hverandre. Ingen form for propaganda er bedre enn praksis (i form av frie skoler). Forsøksgymnasiet er til stor hjelp for elevene i det ordinære gymnasiet.

Det er sosialistenes oppgave å gjøre det de kan for å få foreldre, lærere og elever til å organisere frie skoler. Samtidig må sosialister yte all mulig støtte til elevenes og studentenes kamp innen det eksisterende skolesystemet for å frigjøre menneskene fra ytre tvang.

"SKOLE" I ET SOSIALISTISK SAMFUNN.

Den ytre individuelle friheten for hvert menneske innafor et samfunn er avhengig av det materielle (økonomiske) utviklingsnivået som dette samfunnet befinner seg på. Videre spiller sjølsagt de mellommenneskelige relasjonene innafor samfunnet en viktig rolle. De vestlige kapitaliststatene ("vestens demokratier") er høgt utvikla når det gjelder materiell (økonomisk) standard, men de mellommenneskelige relasjonene er av typisk manipulativ (autoritær) art.

Et sosialistisk samfunn er et samfunn med størst mulig grad av menneskelig frihet innafor frihetsskrankene som det materielle (økonomiske) utviklingsnivået skaper.

For å bevare den permanente revolusjonære strukturen, må læring i et sosialistisk samfunn ikke være forbeholdt skoler. Frie mennesker søker innsikt når det er motivasjon (behov) til stede. Innsikt med reell forståing oppnås best i samfunnet, og ikke i strengt avgrensa institusjoner med læring som formål (skoler). Frie mennesker i et sosialistisk samfunn vil være i stand til å gi innsikt og søke innsikt når det er behov for det.

Kommunikasjon mellom menneskene øker, og alle mellommenneskelige relasjoner blir antimanipulative og demokratiske.

Behovet for skoler ramler bort. Læring integreres innafor anna samfunnsliv og produksjon.

Læring blir ikke lenger forbeholdt bestemte aldersgrupper.

Å gi innsikt blir ikke lenger forbeholdt en bestemt yrkesgruppe.

Alle mennesker blir lærere, og alle mennesker blir elever.

Alle mennesker blir kritiske revolusjonære.

Laust skissert er dette målet vårt når det gjelder læring. Dette målet er sjølsagt ikke oppnåelig innafor at ikke-sosialistisk samfunn (klassesamfunn).

STOL PÅ EGNE KREFTER. OPPRØR ER BERETTIGET. Mao Tse-tung)

Einar Jetne, Benrt Forre, Hilde Lintoft og Einar Bratseth

Trondheim SUF

